

Valsts vides dienests

ATĻAUJU PĀRVALDE

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā

19.02.2026

PROGRAMMA Nr. 11.18/AP/1668/2026
ietekmes uz vidi novērtējumam Rojas un Mērsraga akvakultūras jūras sprost
ierīkošanai Baltijas jūras Rīgas līcī

Derīga līdz 2031. gada 19. februārim

Programma izdota:

AS “Riga Bay Aquaculture”, reģistrācijas Nr. 50203477701), juridiskā adrese: Augusta Dombrovska iela 23, Rīga, LV-1015, elektroniskā pasta adrese: info@sudrablinis.lv anete@sudrablinis.lv (turpmāk arī – Ierosinātāja).

SIA “Vides eksperti”, reģistrācijas Nr. 40003820612, juridiskā adrese: Ganību dambis 24D-25, Rīga, LV-1005, Latvija, elektroniskā pasta adrese: birojs@videseksperti.lv, _PRIVATE@40003820612 (turpmāk – Pilnvarotā persona/Izstrādātāja)¹.

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. un 17. panta un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “*Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV nodaļas prasībām, pamatojoties uz Ministru kabineta 2024. gada 13. augusta rīkojumu Nr. 664 “Par divu laukumu noteikšanu Baltijas jūras Rīgas līcī akvakultūras darbībai nepieciešamo iekārtu ierīkošanai un ekspluatācijai” (turpmāk – Rīkojums Nr. 664), diviem Izstrādātājas 2025. gada 9. oktobra iesniegumiem Nr. b/n “Par ietekme uz vidi novērtējuma programmas pieprasījumu”², Ierosinātājas 2026. gada 21. janvāra iesniegumu Nr. 03012026/IV³ un 2026. gada 13. februāra iesniegumu 02022026/IV⁴, kā arī IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) rezultātiem, kas Valsts vides dienestā (turpmāk –

¹ Ierosinātāja ar 2025. gada 30. septembra pilnvaru Nr. 01092025/P pilnvarojusi Izstrādātāju iesniegt un saņemt Ierosinātājas vārdā visu dokumentāciju, kā arī veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar plānotās darbības – Mērsraga un Rojas akvakultūras jūras sprost ierīkošanu (zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 88400030001 un 88400020001) – ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.

² Dienestā reģistrēti 10.10.2025. ar reģistrācijas Nr. 9818/AP/2025 un 9819/AP/2025.

³ Dienestā reģistrēts 22.01.2026. ar reģistrācijas Nr. 753/AP/2026.

⁴ Dienestā reģistrēts 13.02.2026. ar reģistrācijas Nr. 1788/AP/2026.

Dienests)⁵ saņemti 2025. gada 6. un 10. novembrī^{6,7}, kā arī ņemot vērā Klimata un enerģētikas ministrijas 2025. gada 10. septembra vēstuli Nr. 1-17/2089, sabiedrības un institūciju izteikto viedokli par paredzēto darbību un priekšlikumus IVN. Programmā norādīta Noteikumu Nr. 18 2. pielikumā ietvertās informācijas detalizācijas pakāpe IVN ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. IVN objekts ir Rojas un Mērsraga akvakultūras jūras sprostu ierīkošana Baltijas jūras Rīgas līcī (turpmāk – Paredzētās darbības). Paredzētā darbība ietver arī tās funkcionēšanai nepieciešamo infrastruktūru, kā tas izriet no Novērtējuma likuma 1. panta 3. punkta⁸.
2. Paredzēto darbību iespējamās izveides vietas ir Baltijas jūras Rīgas līča zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 88400020001, iepretim Rojai (turpmāk – Darbības vieta_Roja), un zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 88400030001, iepretim Mērsragam (turpmāk – Darbības vieta_Mērsrags).

Plānoto akvakultūras jūras sprostus ierīkošanas Baltijas jūras Rīgas līcī koordinātas⁹:

Nosaukums	WGS84		LKS92 TM		Platība a km ²	Platība a NM ² *	Attāls līdz krastam NM **
	B	L	X	Y			
Laukums "Roja"	57°31.367' N	22°55.050' E	6377203.4 74	0614836.7 45	3,69	1,08	2,20
	57°30.283' N	22°56.667' E	6375238.5 99	0616508.0 71			
	57°29.783' N	22°55.550' E	6374279.3 35	0615419.0 73			
	57°30.933' N	22°53.950' E	6376367.5 56	0613761.4 74			

⁵ Vides pārraudzības valsts birojs, saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojumu Nr. 1191 *Par Vides pārraudzības valsts biroja un Būvniecības valsts kontroles biroja reorganizāciju* ar 2025. gada 1. februāri reorganizēts par Enerģētikas un vides aģentūru. Saskaņā ar 2025. gada 26. augustā Ministru kabineta rīkojuma Nr. 533 *Par Enerģētikas un vides aģentūras pievienošanu Valsts vides dienestam* 1.punktu nolemts ar 2025. gada 1. oktobri likvidēt Klimata un enerģētikas ministrijas padotībā esošo Enerģētikas un vides aģentūru, pievienojot to Valsts vides dienestam un saskaņā ar 2. punktu nolemts noteikt, ka ar 2025. gada 1. oktobri Valsts vides dienests ir Enerģētikas un vides aģentūras (turpmāk - Dienests) funkciju, pārvaldes uzdevumu, tiesību, saistību, prasību, mantas, personāla, finanšu līdzekļu, lietvedības un arhīva pārņēmēja.

⁶ Dienestā reģistrēts 07.11.2025. ar reģistrācijas Nr. 10942/AP/2025.

⁷ Dienestā reģistrēti 10.11.2025. ar reģistrācijas Nr. 11036/AP/2025.

⁸ Paredzētā darbība — aprīkojuma, iekārtas un tehnoloģijas ieviešana, papildināšana vai maiņa, projekta īstenošana, būvniecība, dabas resursu ieguve vai izmantošana, cilvēka darbības neskartu vai mazpārveidotu teritoriju un ainavu ietekmēšana, kā arī citas darbības, kuru veikšana vai galarezultāts var būtiski ietekmēt vidi. Novērtējuma likuma 3. panta 7. punkts noteic, ka *"paredzēto darbību, kurai ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi, aizliegts sadalīt vairākās darbībās, jo tādējādi netiek pienācīgi novērtēta paredzētās darbības kopīgā ietekme"*.

⁹ Atbilstoši Ministru kabineta 2024. gada 13. augusta rīkojumam Nr. 664 "Par divu laukumu noteikšanu Baltijas jūras Rīgas līcī akvakultūras darbībai nepieciešamo iekārtu ierīkošanai un ekspluatācijai".

Laukums “Mērsrag s”	57°22.037' N	23°12.725' E	6360434.6 08	0633038.9 48	1,97	0,57	2,61
	57°22.043' N	23°13.724' E	6360478.4 27	0634039.7 36			
	57°21.012' N	23°13.734' E	6358566.4 82	0634112.4 31			
	57°21.012' N	23°12.674' E	6358531.7 91	0633049.6 53			

* Koordinātas ir dotas 1984. gada pasaules ģeodēziskajā koordinātu sistēmā *WGS84* (*World Geodetic System* 1984), norādot ģeodēziskās (eliptiskās) koordinātas, kā arī Merkatora transversālās projekcijas plaknē (LKS92 TM) – metriskās koordinātas.

** NM2 – jūras kvadrātjūdzes.

*** NM – jūras jūdzes.

(turpmāk kopā saukta arī – Darbības vietas).

3. Dienests ar 2024. gada 29. februāra ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu Nr. AP24SI0076 (turpmāk – Lēmums Nr. AP24SI0076) piemēroja ietekmes uz vidi novērtējuma un ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) novērtējuma procedūru Ierosinātājas ierosinātajai darbībai – Rojas akvakultūras jūras sprostū ierīkošanai Rīgas jūras līcī, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 88400020001, iepretim Rojai un ar 2024. gada 29. februāra ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu Nr. AP24SI0077 (turpmāk – Lēmums Nr. AP24SI0077) piemēroja ietekmes uz vidi novērtējuma un ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) novērtējuma procedūru Ierosinātājas ierosinātajai darbībai – Mērsraga akvakultūras jūras sprostū ierīkošanai Rīgas jūras līcī, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 88400030001, iepretim Mērsragam.
4. Dienests 2025. gada 15. decembrī ar Lēmumu Nr. 11.17/AP/11182/2025 nolēma Ierosinātājas plānotās darbības apvienot vienotā procedūrā, nosakot, ka izdodama vienota programma ietekmes uz vidi novērtējumam, un ietekmes uz vidi novērtējuma laikā apvienojama ietekmes novērtējuma ziņojuma sagatavošana un tā sabiedriskā apspriešana.
5. Ierosinātāja ir paredzējusi varavīksnes foreļu (*Oncorhynchus mykiss*)¹⁰ audzēšanu Rīgas līča rietumu piekrastē. Atbilstoši Dienesta rīcībā esošajai informācijai:
 - 5.1. Mērsraga tuvumā plānots uzstādīt vienu noenkurotu zivju jūras sprostā tīklu, sākot ar katru nākamo gadu sprostū skaits tiks palielināts un kopā sastādīs 10 noenkurotu sprostū ar kopējo platību 196,4 ha (turpmāk – Akvakultūras Mērsrags). Pirmajā gadā plānots uzstādīt vienu noenkurotu zivju jūras sprostā tīklu. Jūras tīklu sprostā apkārtmērs būs 160 m, diametrs 52,5 m. Tiek plānots, ka aizsprosts zem jūras virsmas atradīsies apmēram 50 cm dziļumā, apmēram 1 m augstumā virs aizsprosta atradīsies tīklu aizsprosta margas, jūras tīklu aizsprosta kopējais dziļums būs maksimums 21 metri. Sākot ar nākamo gadu sprostū skaits tiks palielināts un kopā sastādīs 20 – 25 noenkurotu sprostū ar kopējo platību 196,4 ha. Akvakultūras Mērsrags teritorija tiks atzīmēta dabā ar dzeltenām bojām. Darbības vieta_Mērsrags attālums līdz krasta līnijai ir ~4,75 km (gaisa līnija), līdz Mērsraga pilsētas centram – ~6,34 km (gaisa līnija). Attālums līdz kempingam “Saule” ~5,09 km (gaisa līnija) (pats kempings “Saule” atrodas ~2,35 km (gaisa līnija) attālumā no Mērsraga).
 - 5.2. Rojas tuvumā plānots uzstādīt vienu noenkurotu zivju jūras sprostā tīklu, sākot ar katru

¹⁰ Varavīksnes forele *Oncorhynchus mykiss* pieder pie kaulzivs (*Osteichthyes*) klases un konkrētāk – starspuru zivs (*Actinopterygii*).

gadu sprostu skaits tiks palielināts un kopā sastādīs 10 noenkurotu sprostus ar kopējo platību 368,9 ha (turpmāk - Akvakultūras Roja). Pirmajā gadā plānots uzstādīt vienu noenkurotu zivju jūras sprosta tīklu. Jūras tīklu sprosta apkārtmērs būs 160 m, diametrs 52,5 m. Tiek plānots, ka aizsprosts zem jūras virsmas atradīsies apmēram 50 cm dziļumā, apmēram 1 m augstumā virs aizsprosta atradīsies tīklu aizsprosta margas, jūras tīklu aizsprosta kopējais dziļums būs maksimums 21 metri. Sākot ar nākamo gadu sprostu skaits tiks palielināts un kopā sastādīs 20 – 25 noenkurotu sprostus ar kopējo platību 368,9 ha. Darbības vieta Roja attālums līdz krasta līnijai ir ~5,4 km (gaisa līnija), līdz Rojas pilsētas centram - ~7,12 km (gaisa līnija).

- 5.3. Sprostus skaitu un ražošanas jaudu plānots palielināt pakāpeniski, pēc 10 gadiem tā sasniegs ~3 500 – 5 000 t dzīvu foreļu gadā, kas atbilst ~3 000 – 4 000 t ķidātu un iztīrītu foreļu.
- 5.4. Pilns ražošanas cikls ir aptuveni 32 mēneši, tajā skaitā: 6 mēneši – zivju mazuļu audzēšana no ikriem sauszemes inkubatoros (tehnoloģiskā cikla daļa ārpus šī iesnieguma paredzētās darbības); 18 mēneši – zivju mazuļu tālāka audzēšana sauszemes smoltu stacijās (tehnoloģiskā cikla daļa ārpus šī iesnieguma paredzētās darbības); 8 mēneši – pieaugušo zivju turēšana (svara palielināšanai līdz 4kg) jūras fermā (tiks izveidota pirmajā gadā un paplašinātā 10 gadu laikā līdz sasniegs savu pilnu jaudu – 10 jūras tīklu sprosti, 3 500 - 5 000t foreļu gadā). Sprostā tiks audzētas tikai tās zivis, kas nākušas no smoltu stacijām un par kurām ir pieejami dokumenti par zivju veselību.
- 5.5. Paredzēts, ka zivju ražošanas periods jūrā būs ~8 mēneši no aprīļa līdz decembrim¹¹. Darbība norisināsies katru dienu visas sezonas garumā. Sezonas beigās zivis tiks izņemtas no sprostiem, līdz nākamajai sezonai jūrā atstājot tikai bojas un noenkurojumu. Tīkli tiks sūtīti uz remontu tīklu ražotājam. Ražotājs pārbaudīs tīklus un apstrādās ar pretapaugšanas līdzekļiem, sagatavojot tīklus jaunajai sezonai. Jūras tīklu sprosta apkārtmērs būs 160 m, diametrs 52,5 m. Tiek plānots, ka sprosts virs jūras virsmas atradīsies apmēram 1,5 m augstumā. Zemāk atradīsies tīklu sprosta margas, jūras tīklu sprosta kopējais dziļums būs 15 - 16 metri. Pie tīklu sprostiem atradīsies arī noenkurota barošanas barža. Plānots, ka viens baržas kuģis (~25m x 10m) nodrošinās barības sadali visos jūras tīklu sprostos. Saskaņā ar ierosinātajas iesniegumiem Mērsraga akvakultūrai un Rojas akvakultūrai paredzēts katrai izmantot 3000-4000 t/gadā zivju barību.
- 5.6. Vienu līdz divas reizes gadā tīklu ražotājs apstrādās tīklus ar pretapauguma līdzekli, lai samazinātu tīklu apaugšanu ar aļģēm un mīdijām un pasargā tīklus no nodiluma. Pretapauguma līdzeklis, Netwax NI Gold¹², satur vara (II) oksīdu un tiek bieži izmantots akvakultūru tīklu apstrādei. Tīklu apstrāde notiek sauszemē ar iemērcēšanas metodi speciālās tvertnēs. Jūrā tīkli netiks apstrādāti.
- 5.7. Pirms zivis tiek izlaistas sprostos, tās tiek vakcinētas pret vibriozī, furunkulozi un jersiniozes. Gadījumā, ja slimības parādās zivīm jau sprostā, tiek izsaukts specializētais veterinārārsts, kas pārbaudīs zivju stāvokli un noteiks diagnozi. Antibiotiku nepieciešamības gadījumā ārsts izrakstīs recepti. Šī recepte tiks nosūtīta barības piegādātājam - Biomar, kas saražos specializētu barību ar iekļautām antibiotikām. Speciālās barības izmantošanas instrukcijas tiks ievērotas saskaņā ar ārsta norādījumiem.
6. Sākotnējās apspriešanas ietvaros apspriesta arī pētījuma veikšana ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, proti, 2026. gadā plānota pilotprojekta uzsākšana jūrā, izvietojot vienu sprostu, kurā ir plānots ielaist 90 tonnas dzīvu smoltu, kas ir aptuveni 100 000 vienību ar masu 900 gramu.

¹¹ Paredzēts, ka zivju palaišanas (aprīlis - maijs) un zivju izņemšanas periodā (oktobris - decembris) braucieni tiks veikti līdz 3 reizēm dienā.

¹² NetKem A/S. Homepage. [Tiešsaistē]. Pieejams: <https://netkem.no/produkter>

Pētījums aptvers pilnu akvakultūras (foreļu) audzēšanas ciklu, bet tas nebūs ilgāks par diviem gadiem. Atbilstoši Klimata un enerģētikas ministrijas 2025. gada 10. septembra Nr. 1-17/2089 aicinājumam, informāciju par plānoto pētījumu nelielā darbības apjomā (viens sprosts), aptverot pilnu akvakultūras (foreļu) audzēšanas ciklu, bet ne ilgāk par diviem gadiem, iesniegt un iekļaut IVN programmā kā tās sastāvdaļu. Atbilstoši Ierosinātājas 2026. gada 21. janvāra vēstulē Nr. 03012026/IV sniegtajai papildinformācijai:

- 6.1. Pilotprojektā paredzētais viens jūras audzēšanas sprosts tiks izveidots apgabalos, kas norādīti 2025. gada 20. februāra protokolā Nr. 4.1-30e/2/2025 un 2025. gada 18. marta protokolā Nr. 4.1-30e/3/2025. Protokolos norādītie apgabali ar koordinātām:

Roja	Mērsrags
57°32.15'N 22°57.40'E	57°22.70'N 23°14.40'E
57°32.73'N 23°01.24'E	57°22.70'N 23°18.11'E
57°30.50'N 23°01.24'E	57°20.70'N 23°19.61'E
57°30.50'N 22°57.40'E	57°20.70'N 23°15.90'E

- 6.2. Sprostu plānots noenkurot 4 punktu rāmī ar enkuriem un bojām, kas iezīmēs enkurošanās punktus un audzēšanas sprostus. Rāmja un enkurojuma kopējā platība būs aptuveni 100 x 100 metri, t.i., 1 ha. Sprosta un tīkla dziļums plānots ne vairāk kā 18 metri zem jūras virsmas, bet tā augstums ~ 1,5 m v.j.l. līmeņa. Pilotprojekta gaitā plānots veikt dažādu vides aspektu monitoringu, piemēram, jūras gultnes paraugi zem audzēšanas zonas pirms, audzēšanas perioda laikā un pēc tā, kā arī atskaites punkti dažādos attālumos un virzienos no jūras audzēšanas zonas, lai novērtētu ietekmi uz teritorijām ārpus audzēšanas zonas u.c.

- 6.3. AS “Riga Bay Aquaculture” pilotprojektu plāno īstenot Rīgas jūras līcī pie Mērsraga. Konkrētās atrašanās vietas izvēle pamatota ar Mērsraga ostas pieejamo infrastruktūru, kā arī ostas teritorijā esošajām iespējām izvietot pilotprojekta īstenošanai nepieciešamo aprīkojumu.

7. Izvērtējot iespējamību Programmā ietvert prasības arī pilotprojekta/pētījuma (turpmāk – Pilotprojekts) veikšanai, Dienests secina:

- 7.1. Paredzēto darbību sākotnējo izvērtējumu rezultātā (Lēmums Nr. AP24SI0076 un Lēmums Nr. AP24SI0077) piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma un ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūru Ierosinātājas ierosinātajai darbībai. Līdz ar to Pilotprojekta realizācija IVN ietvaros ir iespējama tikai tādā gadījumā, ja tiek veikts tā ietekmes sākotnējais izvērtējums, kā to nosaka Novērtējuma likuma 3². panta pirmās daļas 1) un 2) apakšpunkti, kura rezultātā var tikt izdoti tehniskie noteikumi, kas ir nosacījumi tā veikšanai, vai tā rezultātā veikta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūra.

- 7.2. Ja Ierosinātāja neveic sākotnējo izvērtējumu, tad Pilotprojektam veicama ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra un ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūra atbilstoši šīs programmas prasībām un to rezultātā nosakāmas prasības Pilotprojekta īstenošanai, atbilstoši Novērtējuma likuma 20.panta desmitajai daļai.

8. Nacionālā līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentā “JŪRAS PLĀNOJUMS 2030. Jūras plānojums Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem” (turpmāk – Jūras plānojums), kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2019. gada 21. maija rīkojumu Nr. 232 “Par Jūras plānojumu Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās

ekonomiskās zonas ūdeņiem līdz 2030. gadam” (turpmāk – Rīkojums Nr. 232), 3.7.2. apakšpunktā nav noteiktas konkrētas teritorijas akvakultūras attīstībai.

9. Paredzēto darbību Darbības vietas atrodas aizsargājamā jūras teritorijā (turpmāk - AJT) “Rīgas līča rietumu piekraste”, kas ir Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000) (turpmāk – Natura 2000 teritorija). Atbilstoši likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta piektajā daļā noteiktajam “Paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.”
10. Paredzēto darbību Sākotnējā apspriešana notika no 2025. gada 10. oktobra līdz 2025. gada 5. novembrim. Paziņojumi par Paredzēto darbību Sākotnējo apspriešanu un plānoto sanāksmi tika publicēti Talsu novada pašvaldības informatīvajā izdevumā “Talsu Novada Ziņas” (2025. gada oktobra izdevumā (Nr. 10 (243), 2025.gada 10. oktobris)), kā arī Talsu novada pašvaldības tīmekļvietnē¹³, Izstrādātājas tīmekļvietnē¹⁴ un tīmekļvietnē www.eva.gov.lv¹⁵. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties klātienē darba laikā Rojas apvienības pārvaldē (Zvejnieku iela 3, Roja, Rojas pagasts, Talsu novads, LV-3264), Mērsraga pagasta pārvaldē (Lielā iela 35, Mērsrags, Mērsraga pagasts, Talsu novads, LV-3284) darba laikā un Talsu novada pašvaldībā (Kareivju iela 7, Talsi, Talsu pilsēta, Talsu novads, LV – 3201), kā arī Izstrādātājas tīmekļvietnes videseksperti.lv sadaļā “Paziņojumi” un Talsu novada pašvaldības tīmekļvietnes talsunovads.lv sadaļā “Aktualitātes – Sabiedrības līdzdalība – Publiskās apspriešanas”. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolu, 2025. gada 28. oktobrī plkst.18.00 Rojas Kultūras centrā (Zvejnieku iela 5, Roja, Rojas pagasts, Talsu novads, LV-3264) sanāksmē klātienē piedalījās (reģistrējās) 29 dalībnieki, savukārt attālināti sanāksmei bija pieslēgušies 35 dalībnieki. Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar informāciju par Paredzēto darbību, IVN procedūru, Sākotnējās apspriešanas termiņiem, mērķiem un uzdevumiem un iespēju sniegt viedokļus un komentārus par Paredzēto darbību Rojā un tās IVN. Atbilstoši protokolam, sanāksmes dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus klātienē un tiešsaistē *MS Teams* platformā. Sanāksmes dalībnieki izteica iebildumus un viedokli par Paredzēto darbību, interesējās par projekta attīstītāju, Darbības vietu, IVN pētījumu jomām un citiem ar Paredzēto darbību saistītajiem jautājumiem”. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolu, 2025. gada 27. oktobrī Mērsragā plkst. 18:00, Mērsraga tautas namā (Lielā iela 25, Mērsrags, Mērsraga pagasts, Talsu novads, LV-3284) sanāksmē klātienē piedalījās (reģistrējās) 66 dalībnieki, savukārt attālināti sanāksmei bija pieslēgušies 62 dalībnieki. Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar informāciju par Paredzēto darbību, IVN procedūru, Sākotnējās apspriešanas termiņiem, mērķiem un uzdevumiem un iespēju sniegt viedokļus un komentārus par Paredzēto darbību Mērsragā un tās IVN. Atbilstoši protokolam, sanāksmes dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus klātienē un tiešsaistē *MS Teams* platformā. Sanāksmes dalībnieki izteica iebildumus un viedokli par Paredzēto darbību, interesējās par pilotprojektu, Darbības vietu, Paredzēto darbību, pilotprojektu un citiem ar Paredzēto darbību saistītajiem jautājumiem un iespējamām ietekmēm. Ierosinātāja norādīja, ka pilotprojektā gadā saražotās produkcijas apjoms plānots 500 tonnas zivju gadā.
11. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Dienestā kopumā tika saņemti vairāk kā 20 iedzīvotāju un organizāciju, tostarp Engures ezera dabas parka fonda, Lapmežciema Konsultatīvās padomes

¹³ Tīmekļvietne: <https://www.talsunovads.lv/lv/jaunums/pazinojums-par-rojas-un-mersraga-akvakulturas-juras-sprostu-ierikšanas-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-sakotnejo-sabiedrisko-apsriesanu> (skatīta 01.12.2025.).

¹⁴ Tīmekļvietne: <https://videseksperti.lv/#notice> (skatīta 01.12.2025.).

¹⁵ Tīmekļvietne: <https://www.eva.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/rojas-akvakulturas-juras-sprostu-ierikšana-riga-bay-aquaculture> un <https://www.eva.gov.lv/lv/jaunums/pazinojums-par-mersraga-akvakulturas-juras-sprostu-ierikšanas-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-sakotnejo-sabiedrisko-apsriesanu> .

un Mērsraga iedzīvotāju padomes iesniegumi, kā arī kolektīvie iesniegumi ar 232 un 660 parakstiem pret Paredzēto darbību realizāciju Baltijas jūras Rīgas līcī, kā arī ar viedokli par paredzēto darbību un priekšlikumiem IVN programmai. Fiziskās personas savos viedokļos galvenokārt izteica iebildumus pret Paredzēto darbību ieceri, jo tās ietekmēs Baltijas jūras Rīgas līcī rekreācijas resursus, tūrismu, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, dabas vērtības, īpaši aizsargājamās sugas u.c. aspektus. Vairākos iesniegumos tika izteikts viedoklis arī par iespējamiem pārkāpumiem Sākotnējās apspriešanas norisē. Izvērtējis iesniedzēju iesniegumos minētos iespējamās sabiedrības līdzdalības pārkāpumus, Sākotnējās apspriešanas materiālus, Ierosinātās sniegto informāciju, Dienests nekonstatēja, ka Paredzēto darbību sākotnējās sabiedriskās apspriešanas procesā būtu pārkāptas vai ignorētas normatīvajos aktos noteiktās sabiedrības tiesības uz informāciju vai līdzdalību ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, kas cita starpā būtu par pamatu noteikt, ka veicama atkārtota sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme un sākotnējā sabiedriskā apspriešana, vai to būtu bijis nepieciešams pagarināt (Dienesta 2025. gada 18. decembra lēmums Nr. 1.17/AP/11314/2025 un lēmums Nr. 1.17/AP/11315/2025).

12. Dienests, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 16. panta pirmo un otro daļu, ar 2025. gada 20. oktobra vēstuli Nr. 11.16/AP/9342/2025 institūcijām, kuru kompetencē ir attiecīgo ietekmju novērtēšana vai uzraudzība, līdz 2025. gada 5. novembrim lūdza sniegt priekšlikumus ietekmes uz vidi novērtējumam. Atsaucoties uz Dienesta vēstuli sniegt priekšlikumus Paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumam un pilotprojektam, Dienests saņēma dažādu institūciju atsauksmes. Dienests saņemtās atsauksmes ir nosūtījis Ierosinātājai un Izstrādātājai, kurām tās jāvērtē un jāņem vērā sagatavojot Ziņojumu un realizējot pilotprojektu:

- 12.1. Veselības inspekcija¹⁶ sniegusi priekšlikumus IVN, norādot, ka jāvērtē ietekme saistībā ar iespējamo jūras piesārņojumu ar augu barības vielām fosforu un slāpekli, un kā tas ietekmēs jūras eutrofikācijas procesu, t.sk., lokāli Rojas un Mērsraga reģionā, kas var veicināt masveida zilaļģu savairošanos un to negatīvo ietekmi uz tuvumā esošajām oficiālajām peldvietām. Papildus jāvērtē iespējamā ietekme akvakultūras apkalpošanas darbiem piekrastē, piemēram, piebraucošā transporta radītais troksnis un ar zivju barības sagatavošanu saistītais smaku piesārņojums, akustiskais troksnis (radītais trokšņa līmenis diennakts periodos), summārais trokšņa līmenis.

- 12.2. Daugavpils Universitātes aģentūras “Latvijas Hidroekoloģijas institūts”¹⁷ (turpmāk arī - LHEI) norāda, ka pirms akvakultūras sprostu izvietojšanas, to darbības laikā un pēc demontāžas ir jāveic visaptverošs jūras vides monitorings divos poligonos (divās vietās) – pirmais sprosta ietekmes zonā un otrais references zonā vismaz 5 km uz ziemeļiem no ietekmētās zonas, un tā dziļumam un grunts tipam ir jābūt tādām pašām kā ietekmes zonā. Monitoringam jāietver regulārus ūdens fizikālo un ķīmisko parametru, biogēnu, hlorofila, sedimentu un makrozoobentosa mērījumus, kā arī farmācijas vielu noteikšanu. Informācija, kas tiks iegūta monitoringa laikā ir jāizmanto kā ieejas dati modelējot piesārņojuma pārnesei Rīgas līcī, kā arī slodžu, ko rada akvakultūra, aprēķināšanai.

- 12.3. Ekonomikas ministrija¹⁸ nav identificējusi priekšlikumus IVN.

¹⁶ 2025. gada 28. oktobra vēstule Nr. 1.7.6.-1/440 “Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam” (Dienestā reģistrēta 2025. gada 28. oktobrī ar reģ. Nr. 10533/AP/2025).

¹⁷ 2025. gada 4. novembra vēstule Nr. 1.9-77 “Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam” (Dienestā reģistrēta 2025. gada 4. novembrī ar reģ. Nr. 10774/AP/2025).

¹⁸ Ekonomikas ministrijas 2025. gada 4. novembra vēstule Nr. 3.3-8/2025/6461N.

- 12.4. Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija¹⁹ sniegusi viedokli, norādot, ka akvakultūras sprostu ierīkošanas iecere Rojā un Mērsragā jāvērtē atbilstoši Jūras plānojumam, kurā uzsvērts, ka atvērta tipa zivju akvakultūra Rīgas līcī nav pieļaujama eutrofikācijas riska dēļ. Ierosināts izvērtēt videi draudzīgākas alternatīvas (slēgtas vai daļēji slēgtas sistēmas, piekrastes baseini, kombinācijas ar aļģu audzēšanu). Tā kā Paredzētā darbība plānota Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) teritorijā “Rīgas līča rietumu piekraste”, IVN procesā būtiski noskaidrot, vai pilotprojekts neietekmēs aizsargājamās teritorijas ekoloģiskās funkcijas un integritāti. Pilotprojekts realizējams tikai gadījumā, ja tas negatīvi neietekmē AJT, Natura 2000 teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. VARAM arī vērš uzmanību uz LIFE REEF projektā izstrādāto dabas aizsardzības plānu, kur akvakultūra identificēta kā būtisks riska faktors, un aicina ņemt vērā tā secinājumus. Papildus nepieciešams izvērtēt akvakultūras ietekmi uz piekrastes tūrismu un ar to saistītajām aktivitātēm.
- 12.5. Tukuma novada pašvaldība²⁰ iebilst pret Ierosinātās ieceri ierīkot atklāta tipa akvakultūras sprostus Rojā un Mērsragā, norādot, ka šī tehnoloģija būtiski palielinātu eutrofikācijas slodzi jau tā pārslogotajā Rīgas līcī. Atklātie sprosti vidē ievada 70–80 % barībā esošā slāpekļa un fosfora, un pašvaldības ieskatā tas ir pretrunā Baltijas jūras vides mērķiem. Tiek uzsvērts, ka piesārņojums varētu ar straumēm nonākt Engures un Lapmežciema piekrastē, negatīvi ietekmējot aizsargājamās biotopus, ūdens kvalitāti un tūrisma attīstību. Pašvaldība norāda, ka projektā nav paredzēti slodžu mazināšanas vai kompensācijas pasākumi un ka Dānijas pieredze liecina par šādu fermu būtisku kaitējumu jūras videi. IVN ziņojumā nepieciešams iekļaut piesārņojuma izplatības modelēšanu laikā un telpā, balstoties uz informāciju par jūras straumēm, valdošajiem vējiem, ūdens temperatūru u.c., ietekmes uz savvaļas faunu, tūrismu, pašvaldību budžetiem, nekustamā īpašuma vērtībām, kā arī iekļaut alternatīvu audzēšanas tehnoloģiju pielietojuma modelēšanu, lai būtu iespējams salīdzināt un izvērtēt ietekmes uz apkārtējām teritorijām – pievienot alternatīvu scenāriju salīdzinājumu ar konkrētiem, būtiski atšķirīgiem parametriem, iekļaut salīdzinošu analīzi ar citām potenciālajām vietām, īpaši ņemot vērā apdzīvotības blīvumu, ainavas vērtības un aizsargājamo teritoriju tuvumu, veikt dažādu izvietojuma variantu salīdzinājumu un izvēlēties optimālo pēc ietekmju mazināšanas principa, papildināt izvērtējumu ar dažādiem scenārijiem (piemēram, intensīvs attīstības modelis vai sabalansēts modelis ar mazāku sprostu skaitu). Pašvaldība secina, ka vaļējie sprosti nav pieļaujami, jo radītu tiešu negatīvu ietekmi uz piekrastes vidi un reģiona ilgtspējīgu attīstību.
- 12.6. Satiksmes ministrija²¹ nav identificējusi priekšlikumus IVN. Papildus Satiksmes ministrija norāda, ka IVN ziņojuma izstrādāšanas laikā Paredzēto darbību ierosinātajam jākonsultējas ar VSIA “Latvijas Jūras administrācija”, Mērsraga ostas pārvaldi un Rojas ostas pārvaldi. Iepriekšminētās institūcijas nav sniegušas viedokli par Paredzēto darbību, kaut gan tām bija lūgts sniegt priekšlikumus IVN.

¹⁹ 2025. gada 4. novembra vēstule Nr. 1-13/5230 “Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam” (Dienestā reģistrēta 2025. gada 4. novembrī ar reģ. Nr. 10785/AP/2025).

²⁰ 2025. gada 4. novembra vēstule Nr. TND/6-17.4/25/3771 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru “Mērsraga akvakultūras jūras sprostus ierīkošana” un “Rojas akvakultūras jūras sprostus ierīkošana” projektiem” (Dienestā reģistrēta 2025. gada 4. novembrī ar reģ. Nr. 10811/AP/2025).

²¹ 2025. gada 4. novembra vēstule Nr. 15-01/3392 “Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam” (Dienestā reģistrēta 2025. gada 5. novembrī ar reģ. Nr. 10829/AP/2025).

- 12.7. Zemkopības ministrija²² uzsver nepieciešamību pēc visaptverošas vides datu iegūšanas un zinātniski pamatota izvērtējuma gan galvenajam projektam, gan pilotprojekta sprostam. Programmai jāparedz, ka pilotprojekts tiek īstenots kā kontrolēts pētījums ar noteiktu mērķi, metodiku, monitoringa grafiku un nepieciešamo datu vākšanas un ziņošanas prasībām. IVN programmā jāparedz jūras datu, hidroķīmijas, sedimentu, bentosa un bioloģisko parametru apsekošana, savvaļas zivju, putnu un jūras zīdītāju monitorings, ūdens kvalitātes, barības izmantošanas un zivju veselības uzraudzība, kā arī ietekmes uz savvaļas sugām un piekrastes zvejniecību izvērtējums. Pilotprojekta monitoringā būtu jānodrošina sekojošas darbības – jāveic regulārs ūdens kvalitātes monitorings, periodiski jāievāc sedimentu un bentosa paraugi, jāuzrauga lašveidīgo zivju smoltu bioloģiskās veselības kontrole, antibiotiku lietošana būtu veicama tikai ar īpašu saskaņojumu, jāoptimizē barības lietošanas apjomi, jāuzrauga barības konversijas rādītāji, jāizstrādā rīcības plāns varbūtējiem zivju izbēgšanas gadījumiem un infekciju slimību uzraudzības mehānisms, jānovēro veicamās darbības ietekme un mijiedarbība ar savvaļas sugām. Pēc pilotprojekta jāizstrādā modeļi vairāku sprostu vienlaicīgai darbībai un ilgtermiņa ietekmes uz zivju resursiem un zvejniecību un izstrādāt nepieciešamā, turpmāk veicamā monitoringa vadlīnijas šāda veida nākotnes projektu īstenošanai. Ministrija norāda, ka projekta īstenošanai tiesības ieguva personu apvienība “RBA Musholm”, sadarbojoties ar AS “Riga Bay Aquaculture”, un sabiedrības informēšana par iecerēto darbību nodrošināma IVN procedūras ietvaros.
- 12.8. Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs²³ nav identificējis priekšlikumus IVN. Vienlaicīgi, ņemot vērā, ka akvakultūras jūras sprostu ierīkošana norisināsies Baltijas jūras Rīgas jūras līcī un potenciāli nākotnē varētu ietekmēt arī Nacionālo bruņoto spēku uzdevumus Rīgas jūras līcī, tiek lūgts arī turpmāk informēt aizsardzības nozari par šo divu ietekmes uz vidi novērtējumu virzību un to ietvaros sagatavotajiem ziņojumiem.
- 12.9. Saulkrastu novada pašvaldības vēstulē²⁴ Latvijas Piekrastes pašvaldību apvienība (LPPA) pauž nopietnas bažas par AS “Riga Bay Aquaculture” plānotajiem Mērsraga un Rojas akvakultūras sprostu projektiem Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) teritorijā “Rīgas līča rietumu piekraste”. LPPA uzsver, ka atklātie sprostī foreļu audzēšanai, aptverot 565,3 ha un 40–50 sprostus, var būtiski palielināt eutrofikācijas slodzi jau pārslogotajā Rīgas līcī, radot piesārņojumu ne tikai tiešā teritorijā, bet plašākā piekrastē, ietekmējot biotopus, ekosistēmu pakalpojumus, tūrisma, rekreācijas un pašvaldību budžetus. LPPA lūdz ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļaut sekojošus jautājumus – piesārņojuma izplatīšanās modelēšanu; projektu ietekmi uz jūras, tai skaitā, bentosa, un piekrastes sauszemes biotopiem piesārņojuma potenciālās izplatības teritorijās; projektu ietekmi uz īpaši aizsargājamām jūras un piekrastes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām; projektu ietekmi uz savvaļas zivju populācijām, ieskaitot iespējamo slimību izplatīšanos; projektu ietekmi uz mikrofloru un rezistenci, ja paredzēts lietot antibiotikas vai ķīmiskas vielas; projektu ietekmi uz piekrastes zveju, tai skaitā, ietekmes finansiālo izvērtēšanu; projektu ietekmi uz roņu, ūdensputnu pievilināšanu un ar to saistītajiem konfliktiem; izvērtējumu, vai projektā paredzētā tehnoloģija atbilst labākajai

²² 2025. gada 5. novembra vēstule Nr. 4.1-2e/1891/2025 “Par priekšlikumiem IVN programmai” (Dienestā reģistrēta 2025. gada 5. novembrī ar reģ. Nr. 10830/AP/2025).

²³ 2025. gada 4. novembra vēstule Nr. NOS/2025-8091 “Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam” (Dienestā reģistrēta 2025. gada 5. novembrī ar reģ. Nr. 10834/AP/2025).

²⁴ 2025. gada 5. novembra vēstule Nr. 7.1/2025/IZ1696 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru “Mērsraga akvakultūras jūras sprostā ierīkošana” un “Rojas akvakultūras jūras sprostā ierīkošana” projektiem” (Dienestā reģistrēta 2025. gada 5. novembrī ar reģ. Nr. 10850/AP/2025).

pieejamajai tehnoloģijai atbilstoši Helsinku konvencijā noteiktajam; alternatīvu zivju audzēšanas tehnoloģiju un scenāriju izvērtējumu; alternatīvu projektu realizācijas vietu izvērtējumu; projektu ietekmi uz Latvijas saistību izpildi Helsinku konvencijas ietvarā; projektu ietekme uz ekosistēmu pakalpojumu kvalitāti; projektu ietekmi uz peldvietu attīstību saistībā ar iespējamo ūdens kvalitātes pasliktināšanos, tai skaitā, Zilā karoga pludmalēm un iespējamajām finansiālajām sekām; projektu ietekmi uz tūrisma un rekreācijas attīstību piekrastē, tai skaitā, uz laivošanu, jahtām, ūdens sporta veidiem; projektu sociālekonomisko ietekmi potenciālajā ietekmētajā teritorijā, tai skaitā uz pašvaldību budžetiem saistībā ar iespējamo nodokļu samazinājumu un papildus izdevumiem, par, piemēram, pastiprinātu nepieciešamību kopt pludmales saistībā ar izskalotajām jūras aļģēm; projekta ietekmi uz vietējo nodarbinātību; kā arī prasību pilnvērtīgai sabiedrības iesaistei lēmuma pieņemšanā, tai skaitā, organizējos sanāksmes potenciāli ietekmētajās vietās.

- 12.10. Talsu novada pašvaldība²⁵ iebilst pret vaļējo sprostu izvietošanu Rīgas jūras līča piekrastē un zivju audzēšanu, izmantojot minēto audzēšanas tehnoloģiju. Tās ieskatā šādas darbības īstenošana var radīt tiešu un būtisku negatīvu ietekmi uz piekrastes dabas vērtībām, ūdens kvalitāti, tūrisma attīstību un novada teritorijas ilgtspējīgu attīstību kopumā. Vienlaikus tiek norādīts, ka projekta īstenošanas iespējas var tikt pārskatītas, ja Paredzēto darbību tiek īstenotas, izmantojot alternatīvas, videi draudzīgākas akvakultūras metodes. Pašvaldība norāda, ka nolūkā nodrošināt pilnvērtīgu un pamatotu IVN izstrādes modeli, obligāti iekļaujami šādi nosacījumi un rīcība – ja IVN izstrādes laikā tiek pārsniegtas piesārņojuma robežvērtības vai pastāv risks degradējoši ietekmēt vides stāvokli, IVN procedūra tiek apturēta un veikta alternatīvu risinājumu izvērtēšana vai pārstrādāta projekta iecere; IVN izstrādes modelī ietvert atbildību par radīto piesārņojumu un tam sekojošo vides kvalitātes pasliktināšanos, kā arī pienākumu cēloņu un seku novēršanā; IVN izstrādes gaitā vērtēt arī ietekmi uz Engures ezeru; IVN ziņojumā jāiekļauj piesārņojuma izplatības modelēšanas rezultāti laikā un telpā, kas sagatavoti, izmantojot hidrometeoroloģiskos datus par jūras straumēm, dominējošajiem vējiem, ūdens temperatūru un citiem būtiskiem vides parametriem; jāiekļauj akvakultūras fermu ietekme uz bentosu, piekrastes sauszemes biotopiem, savvaļas zivju populācijām, ieskaitot iespējamo slimību izplatīšanos, mikrofloru un tās izturību, ja paredzēts lietot antibiotikas, piekrastes zveju, tajā skaitā finansiālo izmaiņu izvērtēšanu, roņu un ūdensputnu pievilināšanu. IVN ziņojumā jāiekļauj alternatīvu akvakultūras tehnoloģiju, vietas un scenāriju izvērtējums; akvakultūras ietekme uz peldvietu attīstību saistībā ar iespējamo ūdens kvalitātes pasliktināšanos, Zilā karoga pludmalēm un potenciālajām finansiālajām sekām; projektu ietekme uz tūrisma un rekreācijas attīstību piekrastē, tai skaitā, uz laivošanu, jahtām, ūdens sporta veidiem; sociālekonomiskās ietekmes izvērtējums ar iespējamo nodokļu samazinājumu un papildus izdevumiem, piemēram, pastiprinātu nepieciešamību kopt pludmales saistībā ar izskalotajām jūras aļģēm; ietekme uz vietējo nodarbinātību un pilnvērtīgu sabiedrības iesaisti lēmuma pieņemšanā, tajā skaitā, organizēt sanāksmes potenciāli ietekmētajos areālos.

- 12.11. Klimata un enerģētikas ministrija²⁶ norāda, ka plānotā akvakultūras darbība ar atvērtā tipa sprostiem, ņemot vērā tās apjomu un tehnoloģiju, ar augstu ticamību radīs

²⁵ 2025. gada 5. novembra vēstule Nr. TNPCP/25-11/2352-N "Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam Rojas akvakultūras un Mērsraga akvakultūras jūras sprostu ierīkošanai" (Dienestā reģistrēta 2025. gada 5. novembrī ar reģ. Nr. 10872/AP/2025).

²⁶ 2025. gada 11. novembra vēstule Nr. 1-13/3006 Dienestā reģistrēta 2025. gada 11. novembrī ar reģ. Nr. 11096/AP/2025).

papildu slāpekļa un fosfora slodzi, vēl vairāk veicinot eitrofikāciju Rīgas jūras līcī. Ministrija vērš uzmanību uz HELCOM 2025. gada 28. marta rekomendāciju 42-43/10, kas aicina piemērot labāko vides praksi un tehnoloģijas, saglabāt ekosistēmu funkcijas, samazināt emisijas un spiedienu uz savvaļas zivju krājumiem, nodrošinot, ka negatīvā ietekme nekavē Baltijas jūras rīcības plānu (BJRP-2021), Eiropas Savienības un starptautiskajos līgumos noteiktā laba vides stāvokļa sasniegšanu. Ņemot vērā iepriekšminēto ministrija norāda, ka IVN programmā nepieciešams iekļaut sekojošās prasības – novērtējot esošo vides stāvokli Paredzēto darbību teritorijā, tostarp gan pirms plānotā pilotprojekta uzsākšanas IVN ietvaros, gan pēc tā īstenošanas, īpašu uzmanību pievērst Jūras stratēģijas pamatdirektīvā noteiktajiem kvalitatīvajiem raksturlielumiem; jāietver prasība veikt regulāru jūras ūdeņu un nosedumu monitoringu visā paredzētās darbības, tostarp, pilotprojekta pētījuma īstenošanas laikā, monitoringa programmā iekļaujot eitrofikāciju un jūras piesārņojumu ar bīstamām vielām raksturojošus rādītājus; izvērtēt Paredzēto darbību iespējamo avāriju risku un to izraisītās potenciālās pārmaiņas jūras vidē, kā arī ekoloģisko un ģenētisko ietekmi uz savvaļas zivju krājumiem, kā arī izvērtēt neparedzētas akvakultūrā audzēto sugu izplatīšanās risku.

- 12.12. Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR”²⁷ (turpmāk – arī BIOR) norāda, ka IVN programmā Paredzētajai darbībai jāietver visaptveroši pētījumi un monitorings, kas nodrošina zinātniski pamatotu un ilgtspējīgu izvērtējumu. Īpaša uzmanība jāvelta barības vielu ieplūdes, eitrofikācijas, ūdens kvalitātes, biotopu un sugu stāvokļa, medikamentu un ķīmisko vielu izmantošanas, zivju izbēgšanas, slimību un parazītu riskiem, kā arī trokšņa, gaismas un sociāli ekonomiskās ietekmes uzraudzībai. BIOR izvirza vairākas prasības – jāizvērtē barības vielu ieplūdi un piesārņojumu; jāveic eitrofikācijas novērtējums, kas balstīts uz regulāriem ūdens kvalitātes mērījumiem pie zivju audzēšanas krātiņiem un to apkārtnē, kā arī piekrastes zonā; jāveic detalizēta zemūdens biotopu, īpaši smilšu un akmeņu sēkļu, kartēšana un to stāvokļa novērtēšana, kā arī nepieciešama bioloģiskās daudzveidības uzskaitē plānotajā teritorijā, aptverot visus ūdens vertikālos un trofiskos līmeņus; jāvērtē ķīmisko vielu un tīklu apstrādes ietekme, īpaši pretapaugšanas līdzekļu izmantošanas rezultātā, jāizvērtē vara uzkrāšanās nogulumos un iespējamā ietekme uz ūdens organismiem, kā arī jākonstatē ķīmisko vielu koncentrācijas visā ūdens kolonā; jāpievērš uzmanība medikamentu un antibiotiku lietošanai, un jāizstrādā šo vielu lietošanas un to iespējamās izplatības vidē plānu, kā arī jāveido datu sērijas par izmantotajiem medikamentu apjomiem laika gaitā; jāietver izbēgušo zivju risku analīze, nosakot preventīvos pasākumus un izstrādājot izbēgšanas novēršanas plānu, un jāparedz precīza zivju izbēgšanas uzskaitē, kā arī jāizvērtē iespējamie riski, kas saistīti ar plēsējiem, piemēram, roņiem, kas var bojāt krātiņus un pieklūt zivīm; jāpievērš uzmanība zivju slimību un parazītu uzraudzībai, tostarp jūras utu un citu slimību izplatībai, nepieciešams izstrādāt slimību un parazītu novēršanas un kontroles plānu; ieteicams noteikt un izmantot zivju un vides labklājības indikatorus, kā arī izstrādāt un ieviest vides monitoringa indikatorus, kas atspoguļo audzēšanas ietekmi uz vidi; jāvērtē trokšņa un gaismas ietekme uz jūras zīdītājiem, putniem un zivīm, ņemot vērā gan darbības laikā radīto troksni, gan mākslīgā apgaismojuma iespējamo traucējumu efektu; IVN ziņojumā jāiekļauj sociāli ekonomiskās ietekmes izvērtējums, analizējot Paredzēto darbību ietekmi uz tūrismu un zvejniecību, rekreācijas zonām un makšķerēšanu, kā arī citām piekrastes aktivitātēm; jāparedz regulāra informācijas apmaiņa un konsultācijas ar vietējo sabiedrību un iesaistītajām pusēm, nodrošinot atklātu un savlaicīgu

²⁷ 2025. gada 12. novembra vēstule Nr. 1-8/2251.

komunikāciju visa projekta gaitā. Attiecībā uz pilotprojektu nepieciešams noteikt konkrētas monitoringa prasības, nosacījumus un ietekmi mazinošos pasākumos, lai nodrošinātu visaptverošu datu iegūšanu un Paredzēto darbību pieļaujamības izvērtējumu pilnā apjomā. BIOR pieprasa – nodrošināt ūdens kvalitātes monitoringu, nogulumu monitoringu; bioloģiskās daudzveidības uzraudzībai jāietver zemūdens biotopu stāvokļa novērtēšana, izmantojot videonovērošanu vai niršanu, kā arī putnu uzvedības novērojumi, sekojot to barošanās un uzturēšanās paradumiem akvakultūras tuvumā, kā arī nepieciešama zivju un bezmugurkaulnieku sabiedrību uzskaitē, un zīdītāju aktivitātes novērojumu fiksēšana; jānodrošina trokšņa un gaismas līmeņa monitorings, veicot trokšņa mērījumus dažādos ražošanas un apkalpes procesos, kā arī izvērtējot mākslīgā apgaismojuma līmeni un tā iespējamo ietekmi uz jūras zīdītājiem, putniem un zivīm; jānodrošina arī izbēgušo zivju uzskaitē, reģistrējot katru gadījumu un izvērtējot potenciālos riskus, kas varētu izraisīt zivju nonākšanu ārpus krātiņiem; ieteicams ieviest ierobežojumus un testēt alternatīvus pretapaugšanas līdzekļus, lai samazinātu vara nogulumu veidošanos un tā ietekmi uz apkārtējo vidi. Visi iegūtie dati sistemātiski jāapkopo un jāanalizē, lai noteiktu ilgtermiņa ietekmes tendences. Jāparedz regulāri, vismaz iksezonas pārskati par monitoringa rezultātiem un secinājumiem, kas kalpotu kā pamats turpmākiem ieteikumiem. Papildus ieteicams izvērtēt arī organisko vielu savākšanas un kontroles tehnoloģiju ieviešanas iespējas.

- 12.13. Dabas aizsardzības pārvalde²⁸ (turpmāk – DAP) norāda, ka Paredzētā darbība atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) teritorijā “Rīgas līča rietumu piekraste”, kuras ekosistēmas jau cieš no eutrofikācijas, zemas skābekļa koncentrācijas piegrunts slānī un ilgstošas antropogēnās slodzes. DAP ieskatā eksperimenta veikšana ar 90 tonnām zivju pirms pilnvērtīga ietekmes uz vidi novērtējuma nav pieļaujama, jo tā rada būtisku risku ūdens kvalitātei, biotopiem, aizsargājamām un Eiropas nozīmes sugām, tostarp sīgām un reņģēm, kā arī var izraisīt zivju izbēgšanu un antibiotiku izplatīšanos. Turklāt paredzētā darbība varētu konfliktēt ar Jūras plānojumu un citiem akvatorijas izmantošanas veidiem, kā arī neatbilst HELCOM rekomendācijām ilgtermiņai akvakultūrai, kas paredz saglabāt ekosistēmas funkcijas, samazināt emisijas un izvairīties no negatīvas ietekmes uz savvaļas zivju krājumiem un vidi kopumā. DAP ieskatā pilotprojekta uzsākšana pirms pilnvērtīga novērtējuma ir prettiesiska un pretrunā ar teritorijas aizsardzības mērķiem. DAP uzsver, ka nav tiesiska pamata pieļaut eksperimentu dabiskā vidē, pirms nav veikts ietekmes uz vidi novērtējums. Ņemot vērā iepriekšminēto, DAP izvirza sekojošos nosacījumus – veikt pilnu IVN un *Natura 2000* izvērtējumu ar aktualizētiem datiem, pirms tiek veikts pilotprojekts, novērtēt jūras biotopus, veicot izpēti dabā, tai skaitā fiksēt bentosa organismu sugu sastāvu un biomasu, novērtēt augu un aļģu kopienu izplatību, īpaši jutīgās sugas, veikt ornitoloģiskos un jūras zīdītāju novērojumus, lai fiksētu to barošanās intensitāti, putnu koncentrācijas vietas un iespējamo traucējumu efektus, novērtēt biotopu un sugu jutīgumu pret potenciālajām ietekmēm (organisko vielu un biogēnu uzkrāšanos, troksni un vizuālos traucējumus, hidroloģisko izmaiņu un piesārņojuma riskus), sagatavot ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējuma ziņojumu (iekļaujot salīdzinošu analīzi par līdzīgiem projektiem Biogeogrāfiskā reģiona vai Baltijas jūras ietvaros, priekšlikumus ietekmes mazināšanai vai kompensēšanai), veikt datu integrāciju ar esošo jūras monitoringa sistēmu (LHEI, BIOR, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk arī - DAP) dati), lai nodrošinātu salīdzināmību un ilgtermiņa izmantojamību; izstrādāt hidrogeoķīmisko modelēšanu, lai novērtētu slāpekļa un

²⁸ 2025. gada 14. novembra vēstule Nr. 3.27/7636/2025-N.

fosfora plūsmas un kumulatīvo ietekmi, proti, jāizstrādā matemātisks hidroģeoķīmiskais modelis, kas iekļauj slāpekļa un fosfora emisiju apjomu no barības un zivju vielmaiņas, vielu izplatības trajektorijas atkarībā no straumēm, dziļuma, vēja virziena un sezonas, nogulumu uzkrāšanās un difūzijas procesus, ietekmi uz jūras biotopiem un piekrastes ekosistēmām, un modeļa rezultāti jāizmanto, lai noteiktu pieļaujamo emisiju sliekšni, kas nerada būtisku eitrofikācijas pieaugumu, definētu monitoringa punktus (ūdens un nogulumu kvalitātes mērījumiem), izvērtētu kumulatīvo ietekmi kopā ar Rojas akvakultūras projektu un citiem reģiona piesārņojuma avotiem; ieviest biogēnu samazināšanas pasākumus, piemēram integrēta gliemeņu vai jūras aļģu audzēšana (IMTA modelis), kas absorbē liekās barības vielas, barības optimizācija – automatizēta padeves sistēma, kas samazina neapēstās barības daudzumu, biogēnu bilances aprēķins, nosakot pieļaujamo slāpekļa un fosfora emisiju sliekšni; ierobežot vai aizstāt vara oksīdu saturošus pretapauguma līdzekļus ar mazāk toksiskiem risinājumiem, proti, IVN ietvaros jāveic ekotoksikoloģiskā izvērtēšana par izmantotajiem tīklu pārklājumiem, jāizstrādā pakāpeniska pārejas programma uz netoksiskiem risinājumiem (bioloģiski neaktīvi vai mehāniski pārklājumi), jāizvērtē vara koncentrācijas nogulumos monitoringa laikā, jāparedz aizliegums tīklu apstrādei uz ūdens un jānosaka pārklājumu apstrādes vietas krastā ar notekūdeņu savākšanu; veikt bentosa un nogulumu monitoringu līdz 1 km no fermas perimetra (monitoringa programma saskaņojama ar DAP pirms darbības uzsākšanas); novērtēt zivju izkļūšanas risku samazināšanu (dubulttīkli, enkurojuma audits), piemēram, dubulttīklu konstrukcijas un pastiprināti stiprinājumi, enkurojuma audita veikšana, avārijas rīcības plāns; jāizvērtē antibiotiku lietošanas iespējamā ietekme, tai skaitā alternatīvas metodes, tostarp vakcinācija un probiotikas, imūnstimulanti, zema stresa audzēšanas apstākļi u.c.; kumulatīvās ietekmes izvērtējums jeb apvienots modelējums (kopējā emisiju slodze no abām fermām) ar biogēnu izplatības un uzkrāšanās analīzi vismaz 20 km rādiusā, kumulatīvās ietekmes novērtējums uz ekosistēmas komponentēm (ūdens kvalitāte, bentoss, putni, zīdītāji, biotopi), sinerģijas izvērtējums ar citām cilvēka darbībām piekrastē (piemēram, zvejniecība, kuģošana, ostu darbība, atkritumu noplūdes), riska mazināšanas pasākumi gadījumā, ja abu projektu ietekme pārsniedz pieļaujamo vides slodzi; ietekmes uz putniem un jūras zīdītājiem padziļināta analīze, izvērtējums par ornitofaunu un ietekmēm uz to, akustiskās un vizuālās ietekmes analīze uz jūras putniem un roņiem, izmantojot piemērus no Dānijas un Somijas akvakultūras projektiem, jānorāda ietekmes mazināšanas pasākumi; ietekme uz zvejniecību, kuģošanu un tūrismu (sociāli ekonomiskās ietekmes novērtējums – vietējo zvejnieku, tūrisma un ostas uzņēmumu aptaujas, navigācijas riska analīze (sadarbībā ar Jūras administrāciju), iekļaujot kuģu kustības simulāciju un avāriju novēršanas pasākumus; sabiedrības līdzdalības mehānisms – regulāra informācijas apmaiņa ar pašvaldību, zvejnieku biedrībām un tūrisma asociācijām; kompensācijas mehānismi vai kopprojektu izstrāde, ja tiek konstatēta būtiska negatīva ietekme uz tradicionālajām saimnieciskajām nozarēm).

13. Ar Rīkojumu Nr. 664 noteikti divi laukumi Baltijas jūras Rīgas līcī akvakultūras darbībai nepieciešamo iekārtu ierīkošanai un ekspluatācijai (turpmāk – atļaujas laukumi). Tiesības izmantot atļaujas laukumus iegūstamas Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumos Nr. 631 “Latvijas Republikas iekšējo jūras ūdeņu, teritoriālās jūras un ekskluzīvās ekonomiskās zonas būvju būvnoteikumi” noteiktajā kārtībā **pēc paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma**. Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likuma 19. panta pirmā daļa noteic “Publiska persona un privātpersona (turpmāk — jūras izmantotājs) jūru izmanto atbilstoši attiecīgo darbības veidu regulējošiem normatīvajiem aktiem un šim likumam, ievērojot tā mērķus, vides aizsardzības principus, sabiedrības intereses, kā arī jūras telpisko

plānojumu”, savukārt otrā daļa, kādos gadījumos nepieciešama atļauja vai licence darbībām jūrā. Tāpat Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likuma 14. pants noteic pasākumus jūras vides aizsardzībai, bet 8. pants, kas ņemams vērā, veicot jūras vides stāvokļa novērtējumu.

14. Jūras plānojuma 5.1.3.3. apakšpunkts noteic “Ņemot vērā pieaugošo interesi par akvakultūras attīstības iespējām Baltijas reģionā un šīs nozares nozīmi ES “Zilās izaugsmes stratēģijas” kontekstā, kā arī dažādu tehnoloģisko risinājumu straujo attīstību, nepieciešams veikt pētījumus par vides apstākļu piemērotību dažādu akvakultūras sugu audzēšanai Latvijas piekrastē un izstrādāt Latvijas apstākļiem piemērotas, videi draudzīgas tehnoloģijas. Pētījumos būtu jāiesaista Latvijas zinātniskie institūti ar ilgstošu zinātniskā darba pieredzi jūras un akvakultūras izpētes jomā. Nosakot akvakultūras attīstībai piemērotās teritorijas, nepieciešams balstīties uz jaunāko Baltijas jūras (vēlams arī Latvijā veikto) pētījumu atzinumiem, novērst iespējamus vides riskus, kā arī traucējumu citām jūras izmantošanas interesēm. [...] Būtisku negatīvu ietekmi uz vidi rada zivju akvakultūra atklātos sprostos, jo audzēšanas procesā lietotā un neizmantotā zivju barība, vielmaiņas galaprodukti un medikamenti palielina jūras eutrofikācijas slogu un ietekmē dabīgās populācijas. Tādēļ tā nav pieļaujama Rīgas līcī, ņemot vērā jau esošo eutrofikācijas līmeni. Savukārt aļģu un īpaši gliemeņu akvakultūra var pat radīt pozitīvu ietekmi uz vidi, jo augšanas procesā tās piesaista barības vielas un veic ūdens filtrāciju. Zivju akvakultūra atklātos sprostos var radīt negatīvu ietekmi uz visa veida bentiskajiem biotopiem, savukārt pret aļģu un gliemeņu akvakultūru (vai IMTA) jutīgākie būs fotiskās zonas biotopi, kā arī afotiskās zonas biotopi, kas veidojas uz klintāja, laukakmeņiem vai morēnas. Mazāks kaitējums sagaidāms afotiskajā zonā, teritorijās, kur raksturīgi smilšaini vai dūņu nogulumi, tādēļ tās būtu piemērotākās akvakultūras fermu ierīkošanai. Būtiska negatīva ietekme sagaidāma arī uz zivju nārsta un mazuļu uzturēšanās vietām. Ņemot vērā minētās vides ietekmes, akvakultūras fermas nebūtu ieteicamas piekrastes ūdeņos, zonā līdz 20 m dziļumam.” Ņemot vērā minēto, ietekmes uz vidi novērtējumā vērtējamas atklāto sprostu tehnoloģiskās alternatīvas, kā arī plānoto slodžu samazināšana vai novēršana, un/ vai kompensēšanas pasākumi uz Rīgas līci.
15. Sākotnējās apspriešanas laikā Dienestā saņemtie iesniegumi un institūciju priekšlikumi ņemti vērā formulējot šīs programmas prasības. Visi saņemtie priekšlikumi nosūtīti Ierosinātajai, kurai tajos ietvertie argumenti jāņem vērā un jāvērtē, sagatavojot Ziņojumu.

II. Vispārējo prasību detalizācijas pakāpe ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzēto darbību Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērtēti norādīta, kāda informācija un novērtējums ir iekļaujams Ziņojumā. Dienests minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam. **Papildus Dienests norāda, - ņemot vērā, ka Paredzētā darbība, tajā skaitā Pilotprojekts, plānots AJT “Rīgas līča rietumu piekraste”, kas ir Natura 2000 teritorija, atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešajai daļai vērtējamas visas iespējamās alternatīvas akvakultūru izveides iecerei, tajā skaitā, slēgtās vai daļēji slēgtās sistēmas vai sistēmas piekrastē (baseini/tvertnes, kas izmanto jūras ūdeni), zivju akvakultūras kombinācijas ar videi draudzīgāku akvakultūru (piemēram, aļģu audzēšanu konkrētajā teritorijā). Izvēloties un vērtējot alternatīvas, jāņem vērā, lai pieļaujamā fosfora slodze no Latvijas nepārsniegtu prognozēto²⁹, jaunas darbības Rīgas līcī nedrīkst pārsniegt nulles**

²⁹ Assessment of achieving NICs in 2030 and the effectiveness of measures - based on the reporting for BSAP Action E1 , pieejams: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2025/09/Assessment-of-achieving-NICs-in-2030-and->

emisijas. Vērtējumā jāņem vērā Jūras plānojumā minētās Igaunijas intereses attiecībā uz Jūras plānojumu.

2. **Ja tiek realizēts Pilotprojekts, tā rezultāti izmantojami Paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumā, tajā skaitā monitoringa rezultāti jāizmanto kā ieejas dati modelējot piesārņojuma pārnesei Rīgas līcī, kā arī slodžu, ko rada akvakultūra, aprēķināšanai.**
3. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Dienests ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzēto darbību un Darbības vietas specifiku.
4. Ziņojuma sagatavošanai Dienests noteic šādu vispārējo prasību detalizāciju:
 - 4.1. Ziņojumā definē teritoriju Akvakultūra Mērsrags un Akvakultūra Roja robežas, sniedz izmantoto kritēriju raksturojumu un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu, Paredzēto darbību iespējamās ietekmes un summāro ietekmju ar citām darbībām zonu. Izpētes teritorija / Darbības vieta aptver gan teritorijas, kurās plānots izvietot Akvakultūra Mērsrags un Akvakultūra Roja, gan teritorijas, kurās paredzēts izveidot ar tām saistīto infrastruktūru.
 - 4.2. Ziņojumā ietver esošās un plānotās situācijas attēlojumu kartogrāfiski, piemēram, attālumu līdz krastam un tā atrašanās vietu attiecībā pret jūras un/vai sauszemes teritoriju, kur savstarpēji salīdzināmā mērogā atspoguļota esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzēto darbību ietekmes zonā. Kartogrāfiski nepieciešams attēlot esošos, piemēram, kuģu ceļus, piestātnes un plānotos objektus, tai skaitā: plānoto Akvakultūra Mērsrags un Akvakultūra Roja saistītos infrastruktūras objektus, un citu objektus, kas saistīti ar Paredzēto darbību nodrošināšanu u.c. nozīmīgu informāciju, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzētām darbībām sagaidāmas.
 - 4.3. Paredzēto darbību uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)'' (turpmāk – *Natura 2000* teritorija) teritorijām, vērtējama saskaņā ar Novērtējuma likuma 4.¹ pantu. Minētais pants nosaka, ka ietekmes uz *Natura 2000* teritorijām novērtē saskaņā ar atsevišķi noteiktu kārtību un, ja paredzētajai darbībai veic IVN, tad novērtējuma ziņojums par ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju iekļaujams ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā atsevišķā nodaļā vai nodaļās. **Kārtību, kādā novērtējama ietekme uz *Natura 2000* teritorijām, nosaka Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” (turpmāk – Noteikumi Nr. 300).** Paredzēto darbību iespējamā ietekme uz *Natura 2000* teritoriju novērtējama atbilstoši Paredzēto darbību veidam un Darbības vietai, izdarot zinātniski pamatotus secinājumus par ietekmi un tās būtiskumu pie atšķirīgām ietekmes novērtējumam pakļautajām alternatīvām (darbības vietas, tehnoloģisko risinājumu vai apjoma), nepieciešamajiem pasākumiem ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novēršanai vai samazināšanai, šādu pasākumu efektivitāti, piemērotību un iespējamību atbilstoši Noteikumu Nr. 300 un to pielikumu prasībām.
 - 4.4. Gadījumā, ja novērtējuma ietvarā tiek konstatēts, ka Paredzēto darbību negatīvi ietekmē *Natura 2000* teritoriju, bet neskatoties uz negatīvo ietekmi, Paredzētās darbības nepieciešams realizēt sabiedrībai nozīmīgu interešu, arī sociālo vai ekonomisko interešu, apmierināšanai, jo ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros pierādījies, ka tas ir vienīgais risinājums, lai šo mērķi sasniegtu – Paredzētās darbības atļauj realizēt, ja īpašos apstākļus atzīst Ministru kabinets. Ierosinātajai ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā jāiekļauj

Paredzēto darbību Noteikumu Nr. 300 9.8. punktā noteiktais pamatojums. Pamatojumam jāietver gan Paredzēto darbību ieguvuma nozīmīguma izvērtējums, ņemot vērā sabiedrības intereses, sociālās vai ekonomiskās intereses, ieguvumus un darbības īstenošanas rezultātā dabai radīto zaudējumus, gan likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta sestajā daļā paredzētais izvērtējums un pamatojums secinājumiem, kas pierāda, ka Paredzēto darbību ir vienīgais iespējamais risinājums attiecīgo interešu apmierināšanai. Ziņojumā jāietver arī Noteikumu Nr. 300 9.9. punktā noteiktā informācija, kā arī izvērtējums un pamatojums paredzētajiem kompensējošiem pasākumiem, to izvēles pamatojums, piemērotības novērtējums, ieviešanas laika grafiks u.c. informācija atbilstoši Noteikumu Nr. 300 9.10. punkta nosacījumiem.

- 4.5. Paredzēto darbību alternatīvu (atvērtie sprosti, daļēji slēgtie un slēgti sprosti, kā arī to kombināciju ar kompensējošiem pasākumiem) vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
- 4.6. Paredzēto darbību un tās risinājumu apraksts un vērtējums nodrošināms un ietekmes uz vidi novērtējums veicams, vadoties no attiecīgajiem atsauces dokumentiem par labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem/ tīrākas ražošanas pasākumiem³⁰, attiecīgi pamatojot izvēlēto risinājumu piemērotību un atbilstību, kā arī, ņemot vērā Helsinku 1992.gada Konvencijas par Baltijas jūras vides aizsardzību rekomendāciju (turpmāk – HELCOM rekomendācijas)³¹ un citu piemērojamu starptautisko konvenciju prasībām.
- 4.7. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Novērtējumu veic attiecīgajās sertifikācijas jomās sertificēti nozares (t.sk. sugu un biotopu) eksperti un Ziņojumam pievieno parakstītus ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzēto darbību ietekmju vērtējumu.
- 4.8. Ziņojumam un tam pievienotiem dokumentiem jābūt parakstītam un noformētiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja dokumenta oriģināls bijis sagatavots elektroniski, tā papīra atvasinājumam (norakstam) jābūt noformētam atbilstoši likumam “Elektronisko dokumentu likums” un jāsaturs informācija par elektronisko parakstu un tā laika zīmogu.
- 4.9. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzēto darbību, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzēto darbību alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzēto darbību realizācijas termiņiem.
- 4.10. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē IVN un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties Ziņojuma sagatavošanas laikā vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Par Akvakultūra Mērsrags un Akvakultūra Roja izvietojumu un nosacījumiem to izvietojumam un/ vai pētījumu apjomu Ziņojuma izstrādāšanas laikā Ierosinātājam jākonsultējas ar Viedās un reģionālās attīstības ministriju, Satiksmes ministriju, Aizsardzības ministriju, Zemkopības

³⁰ Vadlīnijas “BAT/BEP descriptions of sustainable aquaculture in the Baltic Sea region”; pieejams: https://helcom.fi/wp-content/uploads/2023/12/BAT_BEP-descriptions-of-sustainable-aquaculture-in-the-Baltic-Sea-region.pdf

³¹ Rekomendācija 42-43/10 pieejama <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2025/02/Rec-42-43-10>.

ministriju, Dabas aizsardzības pārvaldi, VSIA "Latvijas Jūras administrācija", Mērsraga ostas pārvaldi un Rojas ostas pārvaldi, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātnisko institūtu "BIOR", Daugavpils universitātes aģentūru "Latvijas Hidroekoloģijas institūts", Pārtikas un veterināro dienestu, Kurzemes plānošanas reģionu, Veselības inspekciju, Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldi. Ņemot vērā institūciju izvirzītos priekšlikumus/ nosacījumus ietekmes uz vidi novērtējumam par akvakultūras jūras sprostiem un ar to saistīto infrastruktūras izvietojumu un nosacījumiem to izvietojumam, kas pievienoti šai programmai, Dienests rekomendē konsultēties ar institūcijām, kas norādījušas uz vērtējamo apjomu IVN un kuru izvirzītos priekšlikumi/nosacījumi ietekmes uz vidi novērtējumam pievienoti šai programmai, nepieciešamības gadījumā arī ar citām institūcijām un komersantiem, lai precizētu vēlamo Ziņojuma detalizācijas pakāpi. Ziņojumā jāatspoguļo konsultāciju rezultāti.

2. Ziņojumu jāiesniedz Valsts vides dienestā, Dabas aizsardzības pārvaldē, Talsu novada pašvaldībā, Veselības inspekcijā, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajā institūtā "BIOR", Daugavpils universitātes aģentūrā "Latvijas Hidroekoloģijas institūts", Nacionālajā kultūras mantojuma pārvaldē, Aizsardzības ministrijā, Satiksmes ministrijā, Mērsraga ostas pārvaldē, Rojas ostas pārvaldē, VSIA "Latvijas Jūras administrācija", Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijā, Zemkopības ministrijā rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Darbības vietu un Paredzēto darbību raksturojums:

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Dienests precizējošus nosacījumus neizvirza (ņem vērā programmas II. daļas 1., 3.1. un 3.2. punktus).
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietām atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī informāciju par esošo teritorijas izmantošanu, tās piemērotību Paredzēto darbību veikšanai. Ziņojumā izvērtē vēja apstākļu raksturojumu, hidrometeoroloģisko un hidrodinamisko apstākļu raksturojumu, gultnes piemērotību, attālumus līdz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, arheoloģiskās vērtības, sprādzienbīstamie priekšmeti, attālumus līdz zvejniecības vietām, sabiedriski nozīmīgiem objektiem (tūrisma un rekreācijas vietām un objektiem, peldvietas, kuģu satiksmes, sakaru u.c. infrastruktūrai un inženierbūvēm (piemēram, elektronisko sakaru tīkli, elektrotīkli, cauruļvadi u.c.) (skat. arī programmas IV. daļas 2. punktu).
- 1.3. Definējot Paredzēto darbību alternatīvas atbilstoši Paredzēto darbību veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), izsver arī alternatīvas Paredzēto darbību apjomam, tehnoloģiskās akvakultūras audzēšanas alternatīvas, kompensējošo un ietekmi mazinošo pasākumu alternatīvas u.c., ņemot vērā ietekmi uz Rīgas līci, piekrastes zonu un dabas vērtībām.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzēto darbību un to alternatīvu, fizikālo raksturlielumu apraksts, nepieciešamā platība Rīgas līci Paredzēto darbību, kompensējošo pasākumu nodrošināšanai, kā arī ja attiecināms saistītās darbības sauszemē, izmantošanas prasības būvniecības un ekspluatācijas laikā), citu starpā ievērojama šāda detalizācijas pakāpe:
 - 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka raksturojums aptver gan teritorijas sagatavošanu jūrā un uz sauszemes, gan arī papildu nepieciešamo objektu būvniecību (arī sauszemē) un esošo būvju (arī

inženierbūvju) pārkārtošanu vai pārbūvi (saistībā ar sprostu izvietojumu un darbībām arī sauszemē, ja attiecināms), transportēšanu un teritoriju rekultivāciju. Būvniecības darbu iespējamais laika grafiks (norādot procesa sākumu, beigas un konkrētu būvdarbu etapu periodus uz sauszemes un jūrā), iespējamie darbu sezonālie ierobežojumi.

- 1.4.2. Ņemot vērā plānoto Darbības vietu un tās specifiku, uzmanību pievērš plānotajiem teritorijas sagatavošanas un sprostu uzstādīšanas darbiem Rīgas līcī un, ja attiecināms plānotajiem darbiem uz sauszemes. Sniedz informāciju par darbu ilgumu un kalendārais periods, norāda laika grafiku, darbu veikšanas secību, tehnoloģiskajiem risinājumiem, iekārtām, mehānismiem un aprīkojumu šo darbu veikšanai. Plānotie inženiertehniskie risinājumi iespējamā piesārņojuma (tajā skaitā naftas un ķīmisko produktu noplūdes, gaismas vibrācija, zemūdens trokšņa un uzduļķojuma u.c.) izplatības ierobežošanai būvniecības laikā. Sniedz informāciju par būvniecības un ekspluatācijas laikā jūrā un uz sauszemes radušos atkritumu raksturojumu, veidiem, bīstamību ūdens videi un apsaimniekošanas risinājumiem.
- 1.4.3. Sniedz sprostu raksturojumu un to piemērotību uzstādīšanai Rīgas līcī dažādos dziļumos, tai skaitā iegremdēšanas dziļumu, augstumu virs un zem ūdens līmeņa, attālumu no jūras dibena, ķīmisko vielu un maisījumu izmantošanu, kā arī aizsardzība pret koroziju, viļņu darbību, ledu, sāls saturu gaisā un citiem specifiskiem faktoriem, putnu atbaidīšanas risinājumiem u.c.
- 1.4.4. Paredzētajām darbībām nelabvēlīgu hidrometeoroloģisko un hidrodinamisko apstākļu raksturojums (temperatūra, nokrišņi, viļņu ietekme, ūdens apmaiņa u.c.).
- 1.4.5. Paredzēto darbību nodrošināšanai nepieciešamās inženierkomunikācijas, arī saistītā infrastruktūra uz sauszemes (tai skaitā elektroapgādes, siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas u.c.), to risinājumi un nepieciešamie būvdarbi (ja attiecināms). Sniedzot papildu nepieciešamo iekārtu un palīgiekārtu aprakstu (tajā skaitā apkopes un uzraudzības risinājumu ekspluatācijas laikā), norāda un pamato būvju (ja attiecināms) un iekārtu raksturlielumus un jaudu.
- 1.4.6. Skarto jūras un sauszemes teritoriju pašreizējās un plānotās (atļautās) izmantošanas raksturojums, pastāvošo apgrūtinājumu vai aprobežojumu apraksts saistībā ar Paredzēto darbību. Aprēķina un norāda kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un / vai zemes lietojuma veida maiņa (ja un kur tāda paredzēta sauszemē).
- 1.4.7. Jānorāda Paredzēto darbību izbūvei/izvietojumam jūrā nepieciešamo platību, tajā skaitā maksimālo sprostu aizņemto laukumu – bez virvēm, ķēdēm un bojām, lai varētu izvērtēt Rīgas līča grunts tieši ietekmēto platību, kurā prognozējama organisko atlieku (fekālijas, barības pārpalikumi) uzkrāšanās. Noteikt kopējo jūras dibena platību, kura tiks ietekmēta, sedimentējoties organiskām atliekām. Būvniecības vajadzībām nepieciešamo pagaidu platību raksturojums, to izmantošanas veids. Plānotie rekultivācijas, kompensējošie pasākumi pēc sprostu izņemšanas un rekultivācijā izmantotās tehnoloģijas (ja attiecināms).
- 1.4.8. Novērtē piekļūšanas iespējas Darbības vietām, piebraukšanas / transportēšanas maršrutus, tajā skaitā smoltu un produkcijas transportēšanu, barības piegādi (arī pa sauszemi) u.c., esošās problēmsituācijas, kā arī papildus veicamos pasākumus šai aspektā, iespējamās un paredzētās loģistikas risinājumus.
- 1.4.9. Sniedz informāciju par Darbības vietu un tām piegulošo/šķērsojamo teritoriju īpašumu piederību, nekustamajiem īpašumiem.

- 1.5. Sniedzot informāciju par Paredzēto darbību galvenajiem raksturlielumiem ekspluatācijas fāzē, būvniecības un ekspluatācijas procesu (arī izlieto to materiālu un dabas resursu) aprakstu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, īpašu uzmanību pievērš arī:
- 1.5.1. Būvniecībai izmantoto tehnoloģiju un iekārtu apraksts darbam jūrā un uz sauszemes (ja attiecināms). Nepieciešamās inženierkomunikācijas. Speciālo peldierīču un citu mehānismu un iekārtu, kuras nepieciešamas būvniecības darbu veikšanai zem un virs ūdens, nodrošinājums un raksturojums (arī darba drošības un ūdens vides piesārņojuma jautājumi). Sprostu montāžas (jūrā un/vai uz sauszemes) un iekārtu uzstādīšanas darbu apraksts, darbu secība un atbilstošie drošības (tajā skaitā ūdens piesārņošanas riski) pasākumi, kā arī iespējamie alternatīvie risinājumi.
 - 1.5.2. Būvniecībai un iekārtu materiālu raksturojums un piemērotība ūdens videi (korozija, mehāniskā izturība, uzturēšana, ekoloģiskā drošība u.c.).
 - 1.5.3. Paredzēto darbību tehnoloģiskie procesi, tehnoloģiskās un ražošanas procesa shēmas un darbības raksturlielumi (arī ražošanas jauda, daudzumi un aprites cikls); saistīto darbību raksturojums (arī uz sauszemes) visā ražošanas ciklā, tai skaitā, piemēram:
 - 1.5.3.1. zivju audzēšanas posmi līdz ielaišanai sprostā: zivju mazuļu audzēšana no ikriem sauszemes inkubatoros, zivju mazuļu tālāka audzēšana sauszemes smoltu stacijās (ja attiecināms).
 - 1.5.3.2. loģistika smoltu piegādei uz jūras sprostiem
 - 1.5.3.3. noliktava barības uzglabāšanai (ja attiecināms) un loģistika barības piegādei uz jūras sprostiem.
 - 1.5.3.4. loģistika un infrastruktūra izaugušu foreļu izņemšanai un realizācijai;
 - 1.5.3.5. piestātņu pieejamība un raksturojums.
 - 1.5.4. Raksturojot teritorijas, telpas un tilpnes, kuras paredzēts izmantot zivju, izejvielu, palīgmateriālu un produkcijas pārkraušanai un uzglabāšanai, norāda arī to maksimālos uzkrājumus un uzglabāšanas laiku (ja attiecināms)
 - 1.5.5. Zivju ēdināšanai izmantojamā barība, tās sastāvs, daudzums, tajā skaitā:
 - 1.5.5.1. Jānorāda, kāda sausā barība tiks izmantota foreļu barošanai – barības ražotājs, barības nosaukums, un norādīt fosfora daudzumu (%) barībā, kā arī jānorāda visas pārējās barības sastāvdaļas, t.sk. slāpekli (%).
 - 1.5.5.2. Jānorāda barības daudzumu (sausā barība, tonnas), kāds tiks izmantots vienas sezonas laikā, lai saražotu 10000 tonnas foreļu. Jāpievieno atsauces (piemēram, saites uz publikācijām) uz vispārpieņemtām metodēm un līdz šim veiktajiem pētījumiem par varavīksnes foreļu audzēšanai nepieciešamiem barības vielu daudzumiem, un faktoriem, kas to ietekmē.
 - 1.5.6. Jāsniiedz informācija par akvakultūras tīklu apstrādes metodi – vieta, biežums, pretapauguma līdzekļa izlietojais daudzums (gadā), rīcība ar pretapauguma līdzekli pēc tīklu apstrādes u.c. Jānorāda precīzu pretapauguma līdzekli, kuru paredzēts izmantot tīklu apstrādei, nosaukumu, kā arī jāpievieno no piegādātāja saņemto

pretapauguma līdzekļa datu drošības lapu.^{32,33} Jāizvērtē iekārtu apstrādes alternatīvas pretapaugšanas panākšanai, ņemot vērā HELCOM rekomendācijas akvakultūrām un Baltijas jūras rīcības plānu (rīcība HL30), kas paredz samazināt biocīdu nonākšanu jūras vidē no pretapauguma līdzekļiem, un vēlams līdz 2027. gadam aizstāt biocīdu pretapauguma līdzekļus, kurus izmanto iekārtu apstrādei, ar biocīdus nesaturošām alternatīvām.

- 1.5.7. Paredzēto darbību nodrošināšanai nepieciešamās ķīmiskās vielas/maisījumi (ietverot arī informāciju par to apjomiem), tajā skaitā jāsniedz informāciju par izejvielu un dabas resursu izmantošanu un patēriņu (arī ar piegādi, sagatavošanu lietošanai, uzglabāšanu, izmantošanu, daudzumu), kā arī šo vielu un maisījumu uzglabāšanas risinājumiem.
- 1.5.8. Antibiotikas un citas farmācijas vielas, kuras varētu tikt izmantotas, pievienojot zivju barībai, kā arī kādas zivju slimības ir paredzēts ārstēt ar attiecīgām antibiotikām.
- 1.5.9. Paredzēto darbību vadība, uzraudzība un kontrole.
- 1.5.10. Darbības vietas uzraudzībai un kontrolei būvdarbu un ekspluatācijas laikā, tostarp ierobežojumiem, kas saistīti ar būvniecību jūrā, konstrukciju iespējamajiem bojājumiem jūrā (arī erozijas kontroli), avāriju un biodrošības riskiem u.c.
- 1.6. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpašu uzmanība pievēršama emisijām ūdenī, gaismas, gaisa, trokšņa un smaku emisijai. Minētā punkta izpildei citu starpā ievēro šādas vispārējās prasības:
 - 1.6.1. Skaidrojams, kādās Paredzēto darbību realizācijas stadijās attiecīgās emisijas un ietekmju veidi rodas. Prognozējamo emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, uz smakām, biogēnu piesārņojumu u.c.).
 - 1.6.2. Norāda atkritumu veidus, daudzumu, raksturojumu un atkritumu apsaimniekošanas risinājumus, tajā skaitā, ja attiecināms notekūdeņu, tostarp informāciju par dažādu veidu atkritumu uzglabāšanu, apstrādi, utilizāciju un drošības nosacījumiem.
 - 1.6.3. Attiecībā uz Paredzēto darbību laikā radītajiem atkritumiem, notekūdeņiem, piesārņojumu (arī atkritumiem, kas saistīti ar šīs programmas IV daļas 1.5.6. - 1.5.8. punktos norādīto vielu apsaimniekošanai pēc to izmantošanas). Novērtē un norāda arī iespējamus risinājumus to apsaimniekošanai, pamatojot to jaudu un apjomu (arī plānotos kontroles pasākumus).
 - 1.6.4. Atsevišķi raksturo informāciju par bīstamajiem atkritumiem un kritušo zivju apsaimniekošanas, tostarp uzskaites, uzglabāšanas un utilizācijas nodrošinājumu. Iespējamie biodrošības riski. Veterinārās uzraudzības pasākumi.
- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku

³² <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2019/06/Rec-20-4.pdf> HELCOM rekomendācijās par akvakultūrām un HELCOM rekomendācijās par alvu saturošu organisko savienojumu izmantošanu pretapauguma apstrādei norādīts, ka ir jāveic efektīvi pasākumi piesārņojuma novēršanai un kā pirmais no pasākumiem būtu aizliegums izmantot alvu saturošas organiskās vielas zivju sprostu tīklu apstrādei. Paredzētās darbības ierosinātais ir norādījis (Lēmums Nr. AP24SI0077), ka izmantos pretapauguma līdzekli "Netwax NI Gold", kas satur vara (II) oksīdu. Citos informācijas avotos minēts, ka augstāk minētā pretapauguma līdzekļa aktīvā viela ir vara (I) oksīds (pretapauguma līdzeklim "Netwax NI Gold T50 Sens", aktīvā ķīmiskā viela ir vara (I) oksīds ar CAS Nr. 1317-39-1, ķīmiskā formula: Cu₂O).

³³ <https://myasc.asc-aqua.org/netapp/FileHandler.ashx?id=361AA808-FE72-4448-A388-7790B3F32315>, 32.lp.

novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību. Īpašu uzmanību pievērš tādiem drošības aspektiem kā zivju izklūšanas risks un iespējamo ietekmi (ekoloģisko un ģenētisko) uz vietējo populāciju. Nepieciešama konstrukciju drošības uzraudzība un avārijas rīcības plāns.

- 1.8. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteiktā informācija. Šajos punktos noteikto prasību izpildei, Dienests nenoteic precizējošu detalizāciju pakāpi.
- 1.9. Sniedzot šīs Programmas IV nodaļas 1. apakšnodaļā iepriekš noteikto informāciju, atbilstīgi konkrētā punkta aptvertās jomas vai jautājuma griezumam sniedzams arī paredzēto tehnisko paņēmieni, kā arī organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu raksturojums, izejvielu un produktu ieviešanas, pārkraušanas, uzglabāšanas, kā arī apstrādes / pārstrādes radītās ietekmes uz vidi novēršanai un mazināšanai apraksts, informācija par paņēmieniem / risinājumiem, kas kontrolē un nepieļauj Rīgas līča, arī, ja attiecināms sauszemē augsnes, virszemes un pazemes ūdens piesārņošanu, nodrošina emisiju gaisā un ūdenī samazināšanu un kontroli, atkritumu apsaimniekošanu, trokšņa, gaismas un smaku izplatību mazināšanu un kontroli. Kur attiecināms, raksturojumā ņem vērā HELCOM rekomendācijas, tīrākas ražošanas pasākumi, attiecīgi pamatojot izvēlēto risinājumu piemērotību un atbilstību (specifiskās prasības šādu organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu vērtējumam ietverti šīs Dienesta programmas IV nodaļas 6. apakšnodaļā).

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē:

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgi aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties Paredzēto darbību neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzēto darbību alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētās darbības.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojumam jāaptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – vai un kā Paredzētās darbības (tostarp summāri ar citām darbībām) tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzēto darbību procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz Rīgas līci, cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.
- 2.3. Veicot vides stāvokļa novērtējumu, ņem vērā, ka izpētes teritorijas robežas aptver arī ar Paredzēto darbību saistīto infrastruktūru sauszemē (ja attiecināms) nepieciešamo laukumu un teritoriju Rīgas līcī, kā arī vides stāvokli teritorijās, kuras Paredzētā darbība var ietekmēt (arī summāri ar citām darbībām).
- 2.4. Īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā, kas veicama atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajiem, pievēršamiem šādiem jautājumiem:
 - 2.4.1. Gultnes, grunts raksturojums, tajā skaitā morfoloģija, batimetrija, gultnes un nogulumu ģeoloģisko, ģeofizikālo un ģeoķīmisko īpašību raksturojums, nogulumu stratigrāfija.

- 2.4.2. Darbības vietas jūrā ģeoloģiskais un inženierģeoloģiskais raksturojums saistībā ar sprostu nostiprināšanu gultnē, mūsdienu ģeoloģiskie procesi un to intensitāte; teritorijas seismiskuma novērtējums.
- 2.4.3. Hidroloģisko, hidrodinamisko un litodinamisko apstākļu raksturojums, tai skaitā straumes un gultnes sanešu plūsmas un sedimentācijas raksturojums; jūras gultnes un piekrastes erozijas un akumulācijas zonu raksturojums.
- 2.4.4. Sniegt informāciju, norādot precīzu Rīgas līča dziļumu plānotajās sprosta atrašanās vietās, kā arī raksturot gultnes struktūru un fizikālos un fizikāli – ķīmiskos apstākļus (t.sk. ieži, nogulumi, apgaismojums, izšķīdušā skābekļa koncentrācija piegrunts slāņos vasaras stratifikācijas periodā), ņemot vērā Jūras plānojumā identificēto zivju akvakultūru iespējamo ietekmi uz visa veida bentiskajiem biotopiem, īpaši fotiskajā zonā, un sagaidāmo būtisku negatīvu ietekmi uz zivju nārsta un mazuļu uzturēšanās vietām, un mazāku sagaidāmo kaitējumu afotiskajā zonā, teritorijās ar smilts vai dūņu nogulumiem, un augstāk minēto vides ietekmju dēļ Jūras plānojumā ieteikto neierīkot akvakultūras zonā līdz 20 metru dziļumam.
- 2.4.5. Rīgas līča vides kvalitātes novērtējums Darbības vietā un tās ietekmes zonā, tajā skaitā par eutrofikācijas procesiem Rīgas līcī. Jūras gultnes nogulumu iespējamā piesārņojuma novērtējums. Jānovērtē Rīgas līča ūdens fizikālie un ķīmiskie parametri, cita starpā biogēnu, hlorofila saturs.
- 2.4.6. Pirms monitoringa veikšanas, atbilstoši Daugavpils Universitātes aģentūras “*Latvijas Hidroekoloģijas institūts*” 04.11.2025. vēstulē Nr. 1.9-77 (turpmāk – Vēstule Nr. 1.9.-77) norādītajam, IVN ietvaros, saskaņojot ar Daugavpils Universitātes aģentūru “*Latvijas Hidroekoloģijas institūts*” un DAP, ir jāizveido paraugu ņemšanas monitoringa vietas (poligoni). Minimālais apsekojamo parametru kopums norādīts vēstulē Nr. 1.9-77.
- 2.4.7. Apkārtnes dabas vērtību raksturojums Darbības vietās un Paredzēto darbību ietekmes zonā (arī bentosa raksturojums) un sauszemē (arī dižkoku un citu īpaši aizsargājamo dabas objektu raksturojums, ja attiecināms) gan Darbības vietā, gan ar Paredzētajām darbībām saistītajās teritorijās jūrā un sauszemē un Paredzēto darbību iespējamās ietekmes zonā. Ar Paredzēto darbību saistīto pievedceļu, tostarp kuģošanas ceļiem, u.c. ar Paredzēto darbību nodrošinājumu saistīto risinājumu īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, šo teritoriju aizsardzības režīmi un nozīmīgums bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Īpaši aizsargājamās sugas un biotopi, mikroliegumi; putnu, zivju, zivju mazuļu, roņu pulcēšanās (piemēram, barošanās, ligzdošanas/ vairošanās, ziemošanas) vietas un migrācijas koridori, riestu vietas (ja attiecināms) Paredzēto darbību vietās un tuvākajā apkārtnē, norādot attālumu līdz to robežai vai to šķērsošanas vietai, ņemot vērā arī Dabas aizsardzības pārvaldes 14.11.2025. vēstulē Nr. 3.27/7636/2025-N norādīto.
- 2.4.8. Zivju un citu pelaģisko sugu novērtējums, tostarp teritorijās sastopamās zivju sugas (t.sk. Eiropas nozīmes aizsargājamo sugu un svešzemju sugu), to sezonālā sastopamība un daudzumu, zivju nārsta, mazuļu uzturēšanās vietas, migrācijas un barošanās vietas. Zivsaimniecisko resursu un Darbības vietai tuvāko zvejas vietu raksturojums.
- 2.4.9. Jāveic bioloģiskās daudzveidības uzskaitē plānotajā teritorijā, aptverot visus ūdens vertikālos un trofiskos līmeņus – bentiskos un pelaģiskos organismus, fitoplanktonu, zooplanktonu, zivis, putnus un jūras zīdītājus. Jāsniedz informācija par nārsta, zivju mazuļu pulcēšanās vietām, barošanās, atpūtas vietām un ligzdošanas/vairošanās vai

ziemošanas) vietas un migrācijas koridori (ja attiecināms) Paredzēto darbību vietās un tuvākajā apkārtnē, norādot attālumu līdz to robežai vai to šķērsošanas vietai.

- 2.4.10. Apkārtnes dabas vērtību raksturojums (arī īpaši aizsargājamo dabas objektu raksturojums) Paredzēto darbību teritorijā un tās iespējamās ietekmes zonā, arī sauszemē. Arī Paredzētajām darbībām un ar to saistīto darbību risinājumu un tuvākās un ietekmes zonā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (arī Latvijā aizsargājamās Eiropas Savienības nozīmes dabas teritorijas (*Natura 2000*)), šo teritoriju aizsardzības režīmi un nozīmīgums bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā; īpaši aizsargājamās sugas un biotopi, tajā skaitā, smilšu un akmeņu sēkļu, kartēšana un to stāvokļa novērtēšana, mikroliegumi. Darbības vietā un tās iespējamās ietekmes zonā (arī sauszemē) tuvumā esošo *Natura 2000* teritoriju novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 300 9. punkta ar apakšpunktiem prasībām, novērtējot arī teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķus, likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu *Natura 2000* teritorijās, faktorus, kas jau pirms Paredzēto darbību īstenošanas negatīvi to ietekmē u.c.
- 2.4.11. Darbības vietas un Paredzēto darbību ietekmes zonas (arī sauszemē) ainaviskais un kultūrvēsturiskais (tai skaitā zemūdens) nozīmīgums, arheoloģiskie objekti, tuvākie aizsargājamie kultūras pieminekļi, to aizsargjoslas, tuvākās ainaviski vērtīgās teritorijas, rekreācijas, tajā skaitā peldvietas, un tūrisma objekti.
- 2.4.12. Tuvākās dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas Darbības vietas tuvumā, attālumi līdz tām. Darbības vietu attālums līdz krasta līnijai, tuvākajām apdzīvotām vietām, rekreācijas, peldvietām, tajā skaitā Zilā karoga pludmalēm, un tūrisma objektiem.
- 2.4.13. Esošās gaisa kvalitātes un trokšņa un vibrāciju līmeņa t.sk. zemūdens novērtējums Paredzēto darbību realizācijas vietā un ietekmes zonā, fokusējoties uz esošo problēmsituāciju un vietu, ja tādas identificējas, analīzi.
- 2.4.14. Informācija par tuvākajām piesārņotām vietām, kā arī darbībām, kas rada līdzīgas ietekmes, tostarp esošām un plānotām, šo ietekmju novērtējums, sniedzot pamatojumu šo ietekmju summēšanai vai nesummēšanai ar Paredzēto darbību ietekmēm. Nesprāgušās municijas sastopamības novērtējums būvniecībai paredzētajās teritorijās.
- 2.5. Raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniedzamas arī šādas ziņas:
- 2.5.1. Paredzēto darbību atbilstība Eiropas Savienības un Latvijas Republikas politikas dokumentiem/ normatīvajiem aktiem, tai skaitā Latvijas Republikas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, nacionālā līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentam “*JŪRAS PLĀNOJUMS 2030. Jūras plānojums Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem*”, valsts ilgtermiņa tematiskajam plānojumam Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai līdz 2030. gadam u.c. ar Paredzētajām darbībām saistītajiem plānošanas dokumentiem. Atbilstība HELCOM rekomendācijām, kā arī Konvencijai par starptautiskās nozīmes mitrājiem, īpaši kā par ūdensputnu dzīvesvidi (Ramsāres konvencija) attiecībā uz dabas parku “Engures ezeru” (ja attiecināms). Attiecībā uz Paredzēto darbību saistītās infrastruktūras izbūvi (arī sauszemē, ja attiecināms u.c.) atbilstība skarto pašvaldību ilgtermiņa stratēģijas dokumentiem, teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā, lai Paredzētās darbības būtu pieļaujama.
- 2.5.2. Meteoroloģisko, hidrometeoroloģisko, hidrodinamisko un klimatisko apstākļu raksturojums kontekstā ar Paredzēto darbību realizāciju, tostarp “*vēja rozes*”, vēja ātruma un faktoru, no kuriem atkarīga Paredzēto darbību realizāciju.

- 2.5.3. Informācija par tuvākajām ostām un kuģošanas ceļiem, lidostām un lidlaukiem, kā arī sakaru sistēmu infrastruktūru, kuras Paredzētās darbības varētu ietekmēt.
- 2.5.4. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzēto darbību iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums:

- 3.1. Paredzēto darbību un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros, pārrobežu u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Saistībā ar Paredzēto darbību kontekstā būtiskākajām ietekmēm (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktais) Dienests novērtējumam noteic šādu detalizācijas pakāpi:
 - 3.2.1. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi (būvniecība un, ja attiecināms, nojaukšanas darbi), ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada gultnes pārveidošana (ja attiecināms), kā arī ietekmes, ko rada papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu (ja attiecināms) būvniecība ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī transportēšanas ietekmes, tostarp transportēšana uz ostām un pa kuģu ceļiem, un iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem.
 - 3.2.2. Ja attiecināms, novērtē platību apjomu, kas nepieciešams plānoto infrastruktūras risinājumu uzstādīšanai un izveidei (tostarp, ja attiecināms, pievedceļu izbūvei un pārbūvei, barības vielu novietošanas noliktavām u.c.).
 - 3.2.3. Novērtējama gaismas piesārņojuma, trokšņa un vibrācijas līmeņa, t.sk. zemūdens, izmaiņas Paredzēto darbību ietekmes zonā būvniecības un ekspluatācijas laikā. Ja ietekmes novērtējums nav noregulēts Latvijas normatīvajos aktos ar konkrētiem ierobežojumiem, tās novērtējums veicams saskaņā ar vides informācijas un zinātnisku atziņu pieejamību, tostarp citu valstu pieredzi, kā arī novērtējums jāpamato, un atbilstīgi jāprognozē iespējamās izmaiņas. Novērtējama trokšņa un gaismas ietekme uz jūras zīdītājiem, putniem un zivīm, ņemot vērā gan ekspluatācijas laikā radīto troksni, gan mākslīgā apgaismojuma iespējamo traucējumu efektu. Arī ar Paredzēto darbību saistīto darbību sauszemē Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšana un pārvaldības kārtība" noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, izmanto trokšņa izkliedes aprēķina datorprogrammu.
 - 3.2.4. Gaisa kvalitātes, tajā skaitā smaku novērtējums, izmaiņas un to nozīmīgumu Darbības vietās un Paredzēto darbību ietekmes zonā, arī sauszemē, piemēram barības sagatavošana.
 - 3.2.5. Novērtējami iespējami sarežģījumi vai ierobežojumi, ja atbilstoši – arī uzlabojumi, apkārtnes teritoriju izmantošanai (piemēram, saistībā ar rekreāciju un tūrismu, saimniecisko darbību, tostarp zivsaimniecību u.c.).

- 3.2.6. Ņemot vērā arī Dabas aizsardzības pārvaldes sniegto informāciju³⁴, veic ietekmes uz bioloģisko daudzveidību novērtējumu, īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas, to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus, to aizsardzībai veidotus mikroliegumus. Ietekmi uz putniem, roņiem un citām zīdītāju populācijām vērtē, ņemot vērā arī ietekmi to barošanās un migrācijas laikā. Novērtēt jūras biotopus, veicot izpēti dabā, tai skaitā fiksēt bentosa organismu sugu sastāvu un biomasu, novērtēt augu un aļģu kopienas izplatību, īpaši jutīgās sugas (piem., *Fucus vesiculosus*). Jānovērtē biotopu un sugu jutīgumu pret potenciālajām ietekmēm (organisko vielu un biogēnu uzkrāšanos, troksni un vizuālos traucējumus; hidroloģisko izmaiņu un piesārņojuma riskus). Izvērtēšanā ņemt vērā esošos jūras monitoringa (LHEI, BIOR, DAP) datus.
- 3.2.7. Kur attiecināms, veic īpaši aizsargājamu sugu izpēti. Veicot jūras gultnes izpēti jāapzina jūras gultnes dzīvotņu un biotopu izplatība Biotopu direktīvas I pielikuma biotopu veidiem (1110 *Smilšu sēkļi jūrā*, 1170 *Rifi*), HELCOM HUB un Red List biotopiem, cik iespējams, apzinot informāciju par to veidojošām sugām, kvalitāti (struktūrām, funkcijām, apdraudējumiem jeb slodzēm, kas tos ietekmē vai var ietekmēt, t.sk. Paredzēto darbību ietekmi uz grunti, makrofītiem un citām rifu biocenozēm, un ūdens kvalitāti). Ietekmes minētajos aspektos vērtējamās saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes 14.11.2025. vēstulē Nr. 3.27/7636/2025-N sniegtajiem norādījumiem. Pētījumu iespējas un detalizācija precizējama un saskaņojama ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
- 3.2.8. Jāizvērtē varavīksnes foreļu iespējamā nelabvēlīgā ietekme uz bioloģisko daudzveidību (vietējām sugām, biotopiem, ekosistēmu funkcijām), kas var rasties no izklūšanas savvaļā no sprostiem, piemēram, sprostu konstrukciju bojājumu rezultātā vētras laikā. HELCOM rekomendācijas akvakultūrām nosaka nepieciešamību samazināt iespējamās riskus un ietekmi uz vidi, kas rodas no svešzemju sugu ieviešanas, kā arī no ekoloģiskās un ģenētiskās ietekmes uz savvaļas zivju krājumiem un no audzētu sugu netīšas izlaišanas. Atbilstoši Padomes Regulai (EK) Nr. 708/2007 (2007. gada 11. jūnijs) par svešzemju un vietējā areālā nesastopamu sugu izmantošanu akvakultūrā³⁵ ir jānodrošina pasākumi, lai novērstu nelabvēlīgo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Jāizstrādā pasākumu plāns rīcībām avārijas situācijās gadījumos, kad audzējamās zivis izklūst savvaļā no sprostiem.
- 3.2.9. Ņemot vērā Jūras plānojuma 2.pielikumā noteiktos izmantošanas veidus, kas nav savienojami, un zivju akvakultūra nav savienojama, piemēram, ar zivju nārsta un mazuļu uzturēšanās vietām, Paredzēto darbību ietekmētajā teritorijā veikt izpēti par zivju nārsta un mazuļu uzturēšanās vietām un izvērtēt, kuru sugu zivīm nārsta un mazuļu uzturēšanās vietas tiks ietekmētas. Veic Paredzēto darbību ietekmju (tajā skaitā uzduļķojums, troksnis, jūras gultnes izmaiņas u.c.) uz zivīm novērtējumu, tostarp tādos aspektos kā nārsta, migrācijas un barošanās procesu nodrošināšanas iespējas.
- 3.2.10. Veic arī iespējamās ietekmes uz zivsaimniecību novērtējumu gan būvniecības, gan ekspluatācijas fāzē. Vērtējot ietekmes minētajos aspektos, ņem vērā Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūta “BIOR” 12.11.2025. Nr. 1-8/2251 sniegtos norādījumus.
- 3.2.11. Veic ietekmes uz bentiskajiem biotopiem novērtējumu. Veic arī Paredzēto darbību un ar tās būvniecības fāzē radītā uzduļķojuma un sedimentācijas ietekmes

³⁴ Dabas aizsardzības pārvaldes 14.11.2025. vēstule Nr. 3.27/7636/2025-N.

³⁵ Pieejama: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2007/708/oj/?locale=LV>

novērtējums uz bentiskajiem biotopiem, ūdens kvalitāti un ūdens ekosistēmu kopumā.

- 3.2.12. Ietekmes novērtējumu uz *Natura 2000* teritorijām – AJT “Rīgas līča rietumu piekraste” (nepieciešamības gadījumā arī uz citām *Natura 2000* teritorijām) un bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti³⁶. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības, kā arī saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes 14.11.2025. vēstulē Nr. 3.27/7636/2025-N sniegtajiem norādījumiem, ievērojot Ministru kabineta 2010. gada 30. septembra noteikumus Nr. 925 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības*” noteiktās prasības.
- 3.2.13. Veicot Paredzēto darbību ietekmes uz *Natura 2000* teritorijām (jūrā un sauszemē) novērtējumu, ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē (gan ar to saistītās infrastruktūras uzstādīšanas/būvniecības Paredzēto darbību ekspluatācijas fāzē), tostarp hidrodinamiskie, hidroloģiskie procesi un mitruma režīma izmaiņas, kura attiecināms, u.c. Paredzēto darbību iespējamo risinājumu/alternatīvu ietekmju novērtējums uz *Natura 2000* teritoriju, tā ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķiem atbilstoši Noteikumu Nr.300 9.4. punkta un 9.7.punkta prasībām. Sagatavot ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējuma ziņojumu, jāveic arī salīdzinošu analīzi par līdzīgiem projektiem biogeogrāfiskajā reģiona vai Baltijas jūras ietvaros, jāsniedz priekšlikumi ietekmes mazināšanai vai kompensēšanai. IVN procesā ekspertiem ir detalizēti jāizvērtē plānotā Paredzēto darbību ietekme uz minēto *Natura 2000* teritoriju, ja attiecināms arī citu *Natura 2000* teritoriju, izveides mērķiem un tajās sastopamajām dabas vērtībām, pamatojot savus secinājumus ar datos balstītiem spriedumiem. Paredzēto darbību īstenošanas iespējamība jāvērtē, ņemot vērā likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43. panta piektā daļā noteikto³⁷.
- 3.2.14. Balstoties uz izpētes datiem, jānosaka ietekmi mazinoši pasākumi, ja tādi ir nepieciešami, gan Paredzēto darbību izbūves, gan ekspluatācijas fāzē. Lai aizsargātu dažādu grupu sugas un citas dabas vērtības no Paredzēto darbību ietekmes, ietekmes uz vidi novērtējumā nosaka minimālo pieļaujamo attālumu un nosacījumus Paredzēto darbību izvietošanai, to pamatojot un argumentējot, ar apsekojuma un konkrēto apstākļu izvērtējuma rezultātiem, kas svarīgi konkrēto dabas vērtību pastāvēšanai.
- 3.2.15. Jāveic piesārņojuma (barības pārpalikumu, zivju ekskrementu) izplatības modelēšanu, izmantojot hidrodinamiskos un vielu dispersijas matemātiskos modeļus, kas balstās uz datiem par jūras straumēm, vēju, ūdens temperatūru un citiem vides faktoriem.
- 3.2.16. Jāaprēķina kopējā fosfora emisijas (tonnas) un kopējā slāpekļa emisijas (tonnas) no akvakultūras atvērtos sprostos Rīgas līcī vienas sezonas laikā, ja saražo 10000 tonnas foreļu gadā. Jāpievieno atsaucē (piemēram, saites uz publikācijām) uz vispārpieņemtām metodēm un līdz šim veiktajiem pētījumiem Baltijas jūrā par fosfora un slāpekļa emisijām.
- 3.2.17. Jānovērtē N un P plūsmas un kumulatīvo ietekmi. Jāizstrādā hidrodinamiskais un biogeokīmiskais modelis, kas iekļauj slāpekļa un fosfora emisiju apjomu no barības

³⁶ Sertificētu dabas ekspertu reģistrs pieejams DAP tīmekļvietnē: <https://www.daba.gov.lv/lv/katalogs>.

³⁷ *Paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.*

un zivju vielmaiņas, vielu izplatības trajektorijas atkarībā no straumēm, dziļuma, vēja virziena un sezonas, nogulumu uzkrāšanās un difūzijas procesus, ietekmi uz jūras biotopiem un piekrastes ekosistēmām. Modeļa rezultāti jāizmanto, lai noteiktu pieļaujamo emisiju sliekšni, kas nerada būtisku eitrofikācijas pieaugumu; definētu monitoringa punktus (ūdens un nogulumu kvalitātes mērījumiem); izvērtētu Paredzēto darbību kumulatīvo ietekmi un citiem reģiona piesārņojuma avotiem. Modelēšana atbilstu zinātniskajām un starptautiskajām metodoloģijām (HELCOM, EMEP, EEA).

- 3.2.18. Jānorāda biogēnu slodzes samazināšanas un kompensācijas pasākumi, piemēram: integrēta gliemeņu vai jūras aļģu audzēšana (IMTA modelis), kas absorbē liekās barības vielas, barības optimizācija – automatizēta padeves sistēma, kas samazina neapēstās barības daudzumu, biogēnu bilances aprēķins, nosakot pieļaujamo slāpekļa un fosfora emisiju sliekšni. Jānovērtē Paredzēto darbību atbilstība ES “Zilās bioekonomikas stratēģijai” un HELCOM rekomendācijām par ilgtspējīgu akvakultūru.
- 3.2.19. Jāveic pretapauguma līdzekļu ekotoksikoloģiskā izvērtēšana izmantotajiem tīklu pārklājumiem, tajā skaitā jāizstrādā pakāpeniska pārejas programma uz netoksiskiem risinājumiem (bioloģiski neaktīvi vai mehāniski pārklājumi), jāizvērtē vara koncentrācijas nogulumos monitoringa laikā. Jānorāda tīkla pārklājumu apstrādes vietas krastā, kā arī paredzētie risinājumi notekūdeņu savākšanai.
- 3.2.20. Jāuzskaita visas antibiotikas un citas farmācijas vielas, kuras varētu tikt izmantotas, pievienojot zivju barībai, kā arī kādas zivju slimības ir paredzēts ārstēt ar attiecīgām antibiotikām. Katram antibiotiku lietojumam ir jābūt izvērtētam, pamatotam, dokumentētam. Veicot monitoringu sprostu ietekmes zonā un references zonā atbilstoši LHEI ieteikumiem, ievāktajās gliemenēs ir jānosaka antibiotikas un citas farmācijas vielas, kuras varētu tikt pievienotas zivju barībai. Jāvērtē arī alternatīvas metodes, tostarp vakcinācija un probiotikas, saskaņā ar ES Regulas (ES) 2019/6 prasībām. Novērtē antibiotiku lietošanu, tai skaitā analizējot profilaktiskās vakcinācijas, kā arī alternatīvas metodes slimību kontrolei (probiotikas, imūnstimulanti, zema stresa audzēšanas apstākļi).
- 3.2.21. Novērtē Paredzēto darbību ietekmi uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi, arheoloģiskajām vērtībām, kā arī tūrismu un rekreācijas resursiem būtiskumu,
- 3.3. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem ietvarā Ziņojumā vērtē arī:
 - 3.3.1. Iespējamās kumulatīvās, savstarpējās un summārās, ietekmes ar citām darbībām Rīgas līcī, ja attiecināms, arī sauszemē. Aspektos, kuros iespējama ietekmju summēšanās, veic atbilstīgu novērtējumu. Kumulatīvajā ietekmju novērtējumā - arī modelē (kopējo emisiju slodzi no abām fermām) ar biogēnu izplatības un uzkrāšanās analīzi vismaz 20 km rādiusā (ja vien DAP nenosaka citu attālumu); ietekmes novērtējums uz ekosistēmas komponentēm (ūdens kvalitāte, bentoss, putni, zīdītāji, biotopi); Sinerģijas izvērtējums ar citām cilvēka darbībām piekrastē (piemēram, zvejniecība, kuģošana, ostu darbība, atkritumu noplūdes). Riska mazināšanas pasākumi gadījumā, ja abu projektu ietekme pārsniedz pieļaujamo vides slodzi.
 - 3.3.2. Paredzēto darbību un būvdarbu iespējamās ietekmes uz ģeoloģiskajiem apstākļiem, sanešu plūsmu un gultnes un krasta procesiem, mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem.
 - 3.3.3. Ietekmi uz klimatu, novērtējot prognozējamās izmaiņas oglekļa dioksīda piesaistes samazinājumam. Ievērojot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. punktā noteikto, ietekmi uz klimatu vērtē, izmantojot vienoto aprēķina metodoloģiju.

- 3.3.4. Paredzēto darbību iespējamā ietekme uz lidojumu drošību atbilstoši likuma “Par aviāciju” 41. panta astotajai daļai³⁸ (ja attiecināms).
- 3.3.5. Iespējamā ietekme uz ostu darbību, Paredzēto darbību iespējamu ietekmi uz kuģu satiksmi (tajā skaitā militāro).
- 3.3.6. Atkritumu, kas radušies Paredzēto darbību rezultātā, apsaimniekošana.
- 3.3.7. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, cita starpā:
 - 3.3.7.1. Paredzēto darbību novērtējums saistībā ar citām iespējamām darbībām, veicinot daudzfunkcionālu jūras telpas izmantošanu.
 - 3.3.7.2. Paredzēto darbību ietekme uz valsts aizsardzības objektiem, detalizācijas pakāpe saskaņojama ar Aizsardzības ministriju.
 - 3.3.7.3. Paredzēto darbību (saistīto infrastruktūras objektu) būvniecības ietekme uz teritorijas meliorācijas sistēmu un objektiem (sauszemē), vērtējot arī Paredzēto darbību pieļaujamību un tehnisko risinājumu iespējamību tajās (ja attiecināms).
- 3.4. Paredzēto darbību pārrobežu ietekmju un to būtiskuma izvērtējumu vērtē atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā noteiktajam. Informāciju un vērtējumu pārrobežu ietekmes uz vidi kontekstā integrē attiecīgajās Ziņojuma sadaļās vai sagatavo atsevišķi.
- 3.5. Vērtējot Paredzēto darbību ietekmi atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam, vides riski, tajā skaitā biodrošības, vērtējami tipiskākās un iespējamās sliktākās avārijas situācijās.
- 3.6. Sagatavojams Paredzēto darbību sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tai skaitā ietekmes novērtējums uz Rīgas līcim pieguļošajām pašvaldībām, ietekmes uz materiālajām vērtībām (arī nekustamajiem īpašumiem), ietekmes uz esošo un plānoto saimniecisko darbību, t.sk. ostu darbību, tūrisma, rekreāciju, tajā skaitā peldvietām un zivsaimniecību, Paredzēto darbību ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu.
- 3.7. Ziņojumā ietver apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmju (arī sākotnējās sabiedriskās apspriešanas) rezultātu novērtējumu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 16. punktam.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzēto darbību alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai.
- 4.2. Kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzēto darbību un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai.

³⁸ Papildus citu normatīvo aktu prasību izpildei saņemama Civilās aviācijas aģentūras atļauja būvēt, ierīkot un izvietot šādu gaisa kuģu lidojumu drošumam potenciāli bīstamus objektus: [...] 8) kuri veicina vai var veicināt putnu masveidīgu pulcēšanos (pastāvīgs barības avots un ligzdošanas vietas), — 15 kilometru rādiusā no lidlauka kontrolpunkta.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 5.1. Novērtējot Paredzēto darbību ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz prognožu ievades datus. Novērtējot ietekmes novēršanas un samazināšanas pasākumus, jānovērtē paliekošā ietekme, jāraksturo paliekošās ietekmes būtiskums, tās atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.
- 5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam Dienests citu detalizācijas pakāpi novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzēto darbību limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu Paredzēto darbību būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tie aptver gan risinājumus teritorijas sagatavošanas un papildu nepieciešamo objektu būvniecības laikā, gan ekspluatācijas laikā. Novērtē gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.
- 6.2. Veic Paredzēto darbību iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, tajā skaitā piesārņojuma nulles emisijas nodrošināšanu Rīgas līcī, dabas vērtības, u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam.
- 7.2. Sniedz informāciju par Pilotprojekta monitoringa rezultātiem un to izmantošanu (ja Pilotprojekts tiek veikts). Monitoringa rezultāti jāizmanto kā ieejas dati modelējot piesārņojuma pārnesei Rīgas līcī, kā arī slodžu, ko rada akvakultūra, aprēķināšanai.
- 7.3. Paredzētais monitorings un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.
- 7.4. Par monitoringa nosacījumiem, tostarp to izbūves un ekspluatācijas, iespējamām ietekmēm uz izpētes teritorijā konstatētajām īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi, kā arī iespējamām ietekmēm uz Rīgas līča vides kvalitāti kopumā jākonsultējas arī ar Pārtikas veterināro dienestu, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātnisko institūtu "BIOR" un Daugavpils Universitātes aģentūru "Latvijas Hidroekoloģijas institūts" un citām institūcijām (ja attiecināms).

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē Sākotnējās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie

ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.

2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18. Dienests atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no IVN pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus, kā arī nosūtot informāciju par iespēju iepazīties ar sagatavoto ziņojumu tā sabiedriskās apspriešanas ietvarā Rīgas līcim pieguļošajām pašvaldībām
3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā.
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Dienestā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Atļauju pārvaldes direktore

D.Kalēja

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Vineta Maskava
vineta.maskava@vvd.gov.lv

Vita Līcīte
vita.licite@vvd.gov.lv